

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
2. DEC.
1987

Letnik XLII.
Štev. 50 (2357)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Po akcijah na Dunaju in v Gradcu so demonstranti pretekli teden zasedli poslopje deželne vlade v Celovcu. Policijska akcija (slika levo) je ukinila miren protest.

„Zahtevamo takojšen umik sklepa o ločevanju otrok!“

Slovenska narodna skupnost na Koroškem odločno zahteva takojšen umik škandaloznega sklepa koroških in zveznih strank o ločitvi otrok v šolah na južnem Koroškem. To je jasna izpoved akcij in demonstracij od Dunaja preko Gradca, Ljubljane in Maribora do Celovca, kjer je v petek zvečer preko tisoč ljudi potrdilo stališče slovenskih organizacij.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, dipl. inž. Feliks Wieser je na tem zborovanju poudaril, da se moramo Slovenci ob tem usodnem sklepu strank zavedati, da je situacija bolj resna kot marsikdo misli. Wieser je pri tem opozoril na dejstvo, da se bo v primeru, če Slovenci pristanemo na ta sklep, politika ločevanja nadaljevala. „Politiki razna-

rodovanja se je treba upreti s vsemi silami, ker gre za naš obstoj, za mir v deželi in tudi za mednarodno reputacijo Avstrije“, je dejal Wieser in označil sklep treh strank kot rezultat nemškonalne politike.

S tem v zvezi je Wieser ostro kritiziral zadržanje SPÖ in ÖVP, ki sta klonili Haiderjevi FP in KHD-ju.

Predsednik ZSO je v nada-

ljevanju napovedal, da bo v prihodnosti stranke ne bodo revizirale sklepa o ločevanju otrok, spominsko leto 1988 „leto protesta proti starim in novim nacistom“. Jugoslavijo pa je govornik pozval, da naj izpolni vlogo zaščitnice slovenske narodnosti v Avstriji in naj mobilizira mednarodne forume, v katerih naj razkrinka avstrijsko protimanj-sinsko politiko.

Glede razgovora z Vranitzkim 11. decembra na Dunaju pa je predsednik ZSO udeležencem zborovanja zagotovil, da Slovenci ne bomo pristali na nobeno obliko ločevanja otrok v šolah. Pri dodatnem učitelju, ki bi moral biti dvojezičen, pa naj pride do take rešitve, ki bo sprejemljiva za obe strani!

(nadaljevanje na 2. strani)

PREBERITE

na strani

- 2 Jože Smole: Z internacionalizacijo smo že začeli
- 3 Izjava o izrednem stanju
- 4 Protestne akcije so bile potrebne
- 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
- 6 Nov napad na južno Koroško: „Obir“ prisiljen zapreti?
- 8 Tedenski radijski in televizijski spored
- 10 Koroški pisatelji brali v Šmihelu
- 12 Tribuna bralcev
- 13 Zadrugi list
- 15 V četrtek diskusija o „Miklov Zali 1987“
- 16 Visok poraz slovenskih šahistov

19. decembra vsi na Dunaj!

Po množičnem zborovanju v Celovcu (slika zgoraj) je že napovedana velika, vseavstrijska protestna demonstracija proti ločitvi. Protestirali bomo 19.

decembra na Dunaju.

V solidarnostnem telegramu zborovanju v Celovcu je Društvo slovenskih pisateljev iz Ljubljane izreklo vso podporo

manifestativnim akcijam koroških Slovencev in zagotovilo, da bo svoji strani neglede na uradno politiko obeh držav pomagalo urediti naše zahteve!

Evropski svet ločevanje ostro obsodil!

Od 25. do 27. novembra so v Straßburgu zasedale ne-državne organizacije pri Evropskem svetu. V debati o problemih multikulturnega učenja je spregovoril tudi posebni poslanec mag. Georg Gombos kot zastopnik Komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem.

Organizacije, ki so se udeležile tega srečanja, so izrazile svojo zaskrbljenost nad situacijo koroških Slovencev, saj je bil cilj zasedanja, da proučijo možnosti za izboljšanje pravne podlage manjšinskih skupin ter odnosov med njimi in multikulturno Evropo.

Na koncu je mnogo zastopnikov raznih organizacij v „komisiji za migracijo, begunce in demografe“ ter tudi politikov podpisalo resolucijo proti ločitvenim nameram na Koroškem. Med njimi je tudi osrednji tajnik mednarodnega učiteljskega združenja v Parizu Jean Bernard Giquel.

Solidarnost – protesti, brzojavke

Telegram Zvezi slovenskih žena na Koroškem

Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije odločno protestira in izraža prizadetost vseh slovenskih žena zaradi ponovnega poskusa ukinjanja dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem. Ločevanje otrok po načelu učnega jezika bo onemogočilo medsebojno razumevanje in sožitje med dvema narodoma, kar je lahko usodno za obstoj slovenske narodne skupnosti v prihodnosti. Podpiramo vas v vaših prizadevanjih za spoštovanje 7. člena Avstrijske državne pogodbe in ohranitev osnovnih pravic, ki jih je večinski narod dolžan zagotoviti manjšini tudi zaradi boljšega razumevanja in sodelovanja med dvema sosednjima državama.

Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije

Protestu proti ločitvenemu „koroškemu pedagoškemu modelu“ se je v brzojavnem telegramu pridružilo tudi „Predsedstvo konference za vprašanja družbenega položaja žena Jugoslavije“ v Beogradu. V telegramu je med drugim rečeno, da predsedstvo konference pričakuje rešitev problema v duhu dobrososedskih odnosov med državama Jugoslavije in Avstrije.

Brzojavka Zveze absolventov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu

Spoštovani gospod zvezni kancler dr. Franz Vranitzky!

Odbor Zveze absolventov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu izraža svoje razočaranje nad tem, da so predsedniki treh v parlamentu in koroškem deželnem zboru zastopanih strank sklenili novo ureditev manjšinskega obveznega šolstva, ne da bi upoštevali stališča prizadete slovenske narodne skupnosti. Tako zadržanje do manjšine je v nasprotju s slehernimi človeškimi gledanji. Odbor Zveze absolventov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu Vas, spoštovani gospod kancler, poziva, da storite vse, kakor ste obljubili, da se v šolskem vprašanju najde vzajemna rešitev s koroškimi Slovenci.

Pretekli teden je bil v znamenju največjih protestnih akcij in zborovanj koroških Slovencev v zadnjem desetletju. Višek protesta proti škandaloznem sklepu predsednikov treh avstrijskih strank je bilo v petek zvečer protestno zborovanje v Mladinskem domu v Celovcu, na katerem se je zbrala preko tisočglava množica Slovencev in solidarnih nemškogovorečih demokratov. Zborovanje in demonstracijski pohod k stavbi deželne vlade je pokazal, da se je slovenska narodnostna skupnost pripravljena boriti

„Proti raznarodovanju – za

V nabit polni telovadnici Mladinskega doma v Celovcu je kot prvi govornik predsednik Narodnega sveta Koroških Slovencev **dr. Matevž Grilc** poudaril, da slovenska narodnostna skupnost ne bo dovolila načrtovanega ločevanja otrok v šolah.

Tajnik ZSO, **dr. Marjan Sturm** je potem prebral vrsto solidarnostnih izjav različnih organizacij širom Avstrije, iz katerih govori ogorčenost o sklepu treh strank. V vseh protestnih izjavah zahtevajo podpisniki – med njimi znane osebnosti kot bivši avstrijski zunanji minister Lanc, politolog dr. Pelinka, umetnik Hrdlicka itd. – takojšen umik ločitvenega modela oz. sklepa.

Tudi državni poslanec **Karel Smolle** se je odločno uprl trostrankarskemu sklepu in poudaril, da Koroški Slo-

venci ne bomo dovolili, da bodo koroške in avstrijske stranke odločale o usodi narodnostne skupnosti

„preko naših glav in mimo naše volje“.

Univ.-prof. **dr. Peter Gstettner**, ki ga je množica v

Dr. Marjan Sturm, dr. Matevž Grilc, dipl. inž. Feliks Wieser, drž. poslanec Karel Smolle in predsednik KSSŠ na Dunaju Stanko Gregorič (od leve) so posredovali stališča slovenskih organizacij in študentov.

Internacionalizacija: slovensko vprašanje na seji Alpe-Jadran!

Jože Smole, predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je v oddaji v živo na ljubljanski televiziji zavzel zelo jasno stališče glede najnovejših dogodkov v zvezi z dvojezično šolo na Koroškem. Napovedal je, da bo ta problematika – po ločitvenem sklepu treh avstrijskih strank – prišla na dnevni red prihodnjega srečanja dežel Alpe-Jadran. Poleg dejstev, da Jugoslavija koroški šolski problem vnaša v debato v mednarodnih forumih, je to nadaljnji korak internacionalizacije problema Slovencev na Koroškem. V televizijskem intervjuju je Jože Smole dobesedno dejal:

„Kar zadeva zaščito slovenske narodnosti v Avstriji, so tokrat jugoslovanski državni organi dobro reagirali. Mislim, da je zunanji sekretar Dizdarevič zelo pravilno ukrepal, da je pred srečanjem z Mockom sprejel delegate – predstavnike koroških Slovencev, da je protestiral v pogovorih proti dogovoru treh strank za uvedbo

tega, tako imenovanega šolskega modela, ki Slovence potiska v geto, da je bil tudi na tiskovni konferenci v teh zadevah jasn. Gotovo pa je, da mora Slovenija zagotoviti, da bo tudi v prihodnje veliko večja podpora cele Jugoslavije našim Slovincem v zamejstvu, predvsem koroškimi Slovincem kot tudi Slovincem v Italiji. Politiko

dobrega sosedstva razumemo v funkciji reševanja odprtih vprašanj, kar v tem trenutku pomeni posebej reševanje problemov Slovencev.

Na vprašanje, zakaj Jugoslavija oz. Slovenija ne internacionalizira problema slovenske narodnosti v Avstriji in 7. člena mednarodno potrjene pogodbe, je Smole odgovoril: „V nekem smislu je to internacionalizirano, kajti o teh problemih govorimo na mednarodnih forumih, ta problematika bo na dnevnem redu tudi na prihodnjem srečanju dežel Alpe-Jadran. Če pa se bodo pritiski v smislu potiskanja Slovencev v geto in drugi diskriminacijski ukrepi proti Slovincem nadaljevali, so možnosti tudi v drugih oblikah internacionalizacije. Imamo vso pravico, ker smo sopodpisnik

državne pogodbe.“

V intervjuju je predsednik SZDL Slovenije tudi odgovoril na kritiko drugih jugoslovanskih republik na račun delovne skupnosti Alpe-Jadran, v katero sta vključeni republiki Slovenija in Hrvaška.

Dejal je: „Te kritike je sedaj že veliko manj in večinsko mnenje v Jugoslaviji je danes, da je sodelovanje Hrvaške in Slovenije v projektih Alpe-Jadran v interesu celotne Jugoslavije. To je tudi ena od konkretnih oblik večje udeležbe Jugoslavije v Evropi. Sigurno je, da moramo v tej smeri nadaljevati, saj je treba celotno našo zunanjo politiko še bolj usmeriti v večjo prisotnost Jugoslavije v Evropi, pri tem mislim na najbolj razvite evropske države in seveda tudi na skupne projekte.“

skupno šolo!“

Mladinskem domu pozdravila z velikim aplavzom, je svaril pred lepimi besedami politikov in s tem v zvezi spomnil na lepe, a neizpolnjene obljube koroške deželne vlade leta 1920. Opozoril je tudi na dejstvo, da v sklepu treh strank ni več govora o dvojezičnosti na Koroškem. Sklep je Gstetner tolmačil kot „kaznovano akcijo“ strank proti Slovincem, ker niso pristali na germanizacijsko politiko strank.

Široko solidarnost s Slovenci lahko pričakujemo tudi izven Avstrije. To je dokazal govor južnotiroškega deželnega poslanca **Alexandra Langerja**. Napovedal je, da bodo zeleno-alternativni

poslanci v rimskem parlamentu sprožili diskusijo o manjšini sovražni politiki avstrijskih strank. Številna delegacija pa se bo udeležila množične protestne demonstracije 19. decembra na Dunaju.

V diskusiji so se javili mnogi govorniki, med njimi ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu **dr. Reginald Vospornik**, univ.-asistent **dr. Mirko Wakounig**, Šmarješki župnik **Ivan Olip**, predsednik KSS v Gradcu **Peter Wuzella**, **Vinko Kokot**, zastupnik KPA, občinski odbornik iz Pliberka **Kert**, ravnatelj **Kukovica**, študenti **Pipp**, **Richard Grilc**, **Rudi Vouk** in **Sabina Zwitter** ter zastopniki nemških demokratov.

IVAN LUKAN

Drž. posl. Alexander Langer

Univ.-prof. dr. Gstetner

Izjava o izrednem stanju

Podpisnice tristrankarskega pakta so sklenile predlagati parlamentu ločitev šolarjev na narodnostno mešanem ozemlju Koroške. To je usoden udarec za slovensko narodno skupnost in za vse, ki si prizadevajo za enakopravno sožitje obeh narodov in za demokratični razvoj v deželi. To je vojna napoved mirnemu sožitju v deželi.

Za nas koroške Slovence je s tristrankarskim sklepom napočil čas izrednega stanja, ker so ogroženi zadnji ostanki skupne dvojezične šole, ker to pomeni ogrožanje nadaljnje eksistence slovenske manjšine v Avstriji in ker se zavedamo, da ločevanje v šoli spodbuja tudi druge oblike ločevanja po narodnosti. Politiko ločevanja odklanjamo, ker je vzvod za asimilacijo manjšine in podpihovanje šovinizma.

Obenem s sklepom o ločevanju otrok v šolah smo zvedeli za sklep občinskega svetapomenem-bne dvojezične občine, da naj bo vzgoja v tamkajšnjem občinskem otroškem vrtcu samo nemška, za ponovno prepoved dvojezične kulturne prireditve v središču največjega dvojezičnega okraja na Koroškem in za načrtovano uničenje nekaj sto delovnih mest na gospodarsko zastopavljenem obmejnem in narodnostno mešanem ozemlju. To dokazuje, da uradno manjšinsko politiko slej ko prej krojijo in narekujejo sile, ki jim je raznarodovanje koroških Slovencev prvi cilj.

Leta 1938 so nacisti na Koroškem pričeli najbolj nasilno

obdobje raznarodovanja. Njihov prvi ukrep v tej smeri je bila prepoved slovenščine v šolah dvojezičnega ozemlja. Petdeset let po tem njim sorodne sile načrtujejo ukrepe, ki so po svoji vsebini sorodni zablodam nacističnega režima. Dve veliki avstrijski stranki jih pri tem ne zavirata, temveč zavarujeta, čeprav smo na pragu spominskega leta 1988, ko bo svet posebno pozorno gledal na Avstrijo in na to, kako bo v tem letu ravnala s spominom na nacionalsocializem, na njegove ostanke in na njegove nove zarodke.

Od avstrijske vlade zahtevamo:

- Da zavrže predlog o uvedbi ločitvenega šolskega modela.
- Da zagotovi nadaljevanje dela v komisiji za šolska vprašanja pri zveznem ministrstvu za pouk na osnovi doseženega sporazuma.

Koroški Slovenci, prizadeti učitelji in avstrijski strokovnjaki so več let konstruktivno sodelovali v razgovorih in komisijah, ker so upali, da bo zvezna vlada podprla pozitivna reformna prizadevanja za izboljšanje dvojezičnega pouka. To sodelovanje zlorablja danes tri stranke za tretje, da so sklep o ločevanju v bistvenih točkah sooblikovali tudi zastopniki koroških Slovencev. To je cinizem, ki naj pred avstrijsko in mednarodno javnostjo prekrije dejstvo, da so tri stranke z enim samim zamahom

zbrisale sadove konstruktivnega sodelovanja in v polni meri ustregle nemškonalnim koroškim strategom. Koroški Slovenci nismo in ne bomo soglašali niti z enim predlogom, ki uvaja ločevanje otrok po jeziku ali narodni pripadnosti.

Slovenska narodna skupnost na Koroškem pričakuje od matičnega naroda, da nas v tem resnem trenutku podpre. SFR Jugoslavija pa naj kot država, ki je pristopila k Avstrijski državni pogodbi, izpolni svojo vlogo kot zaščitnica manjšine.

Slovenska narodna skupnost se zahvaljuje demokratični avstrijski javnosti za že dokazano podporo in jo obenem poziva, naj podvoji svoje napore. Če jim uspe uničiti skupno dvojezično šolo in s tem eksistenčno osnovo slovenske manjšine na Koroškem, bo s tem uničena tudi avstrijska samosvojost v tem koncu države. Saj bi bilo izničene manjšine največje zmagoslavje tistih, ki pojmujejo Avstrijo slej ko prej – in že spet – kot nemško državo.

Vse koroške Slovence in vse, ki jim je pri srcu narodnostna enakopravnost, pozivamo, da opozarjajo na krivice z vsemi demokratičnimi demonstrativnimi oblikami protesta in upora in da se udeležijo vseavstrijske demonstracije 19. decembra na Dunaju.

Narodni svet koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij na Koroškem Celovec, 27. 11. 87

OBZORNIK

Mikulič šele prihodnje leto v Rim

RIM/BEOGRAD. Predsednik jugoslovanskega Zveznega izvršnega sveta Branko Mikulič bo obiskal Italijo šele v začetku prihodnjega leta. Obisk Mikuliča v Rimu je bil predviden za torek prejšnjega tedna, zaradi vladne krize v Italiji pa sta ga jugoslovanska in italijanska vlada sporazumno preložila. Preložitev je bila kljub temu precej nepričakovana, ker so priprave potekale do zadnjega v redu, program pa je bil štiri dni pred začetkom načrtovanega obiska še uradno potrjen. V zvezi z načrtovanim in zdaj preloženem obiskom v Rimu je slovenska narodnostna skupnost Mikuliča kritizirala, ker je menda dejal, da ob obisku v Italiji ne bo imel časa za sprejem tržaških Slovencev. Predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Jože Smole je s tem v zvezi izjavil, da se bo Slovenija v prihodnosti zavzela za tak postopek, da predsednik vlade ali zunanji minister pred vsakim obiskom sprejme predstavnike manjšine. „Mi bomo zahtevali, da se uvede avtomatizem, da ob uradnem obisku kakega predstavnika Jugoslavije, bodisi je to predsednik predsedstva ali zunanji minister ali predsednik Zveznega izvršnega sveta, ta

predhodno sprejme predstavnike manjšin“, je poudaril Smole.

Reagan – Gorbačov: Za „vrh“ vse pripravljeno!

WASHINGTON. Sovjetska zveza in Združene države Amerike sta na pogajanjih med zunanjima ministroma obeh držav v Ženevi uskladili vsa sporna vprašanja sporazuma o umiku jedrskih raket iz Evrope. Vrhunskemu sestanku med ameriškim predsednikom Ronaldom Reaganom (slika) in sovjetskim partijskim voditeljem Mihailom Gorbačovom tako ni nič več v napoto. Priprave za srečanje v Washingtonu od 6. do 9. decembra so tako v Moskvi kot tudi v ameriški prestolnici skoraj končane; – končno besedilo sporazuma, ki obsega 135 strani, je po sestanku voditeljev diplomacij obeh držav Shultz in Ševarnadzeja „zrelo“ za podpis. Sporazum o umiku jedrskih raket iz Evrope je najobširnejši dokument, ki sta ga do sedaj podpisali ZDA in Sovjetska zveza.

Dokumentacija o Waldheimovi preteklosti

DUNAJ. V tiskovnem centru „Concordia“ je švicarski novinar Hanspeter Born („Züricher Weltwoche“) prejšnji teden predstavil doslej najobširnejšo dokumentacijo o vojni preteklosti avstrijskega predsednika Kurta Waldheima. Knjiga z naslovom „Za pravilnost – Kurt Waldheim“ in njen avtor pripeljeta do zaključka, da je Waldheim vedel o vojnih in zločinških akcijah veliko več, kot to priznava. Avtorjev zaključek: Waldheim naj ostopi!

Pozitivna bilanca gospodarstva

TRST. V dvorani Kulturnega doma v Trstu je bil pred nekaj dnevi 16. redni občni zbor Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, ki so se ga poleg številnih članov udeležili tudi vidni gospodarski in politični predstavniki iz Italije in Slovenije. V imenu Zveze slovenskih zadrug na Koroškem je občni zbor pozdravil Andrej Millonig, ki je v svojem govoru poudaril možnosti sodelovanja s slovenskim gospodarstvom v Italiji. Iz poročila predsednika SDGZ Vita Svetine je bilo razvidno, da združenje deluje uspešno, poudaril pa je tudi, da je gospodarska osnova pogoj za narodnostno enakopravnost v deželi.

Solidarnost – protesti, brzojavke

Izjava RK SZDL Slovenije

Tudi Republiška konferenca SZDL Slovenije se je pridružila množičnim protestom in obsodbam, s katerimi so ljudje po vsej Sloveniji izrazili svojo globoko prizadetost zaradi protislovenskega sklepa avstrijskih zveznih in koroških deželnih vodstev treh glavnih strank, ki se zavzema za ločevanje otrok v dvojezičnih šolah na južnem Koroškem po učnem jeziku.

„Sklep, da tako imenovani pedagoški model koroških strank dobi zeleno luč, da se prelije v zakon, pomeni v bistvu odločitev za segregacijo, getizacijo in osamitev slovenskih otrok v dvojezičnih šolah in poskus nižanja komunikacijske vrednosti jezika avtohtonega prebivalstva in predstavlja s tem dodatno obliko nenehnega asimilacijskega pritiska na koroške Slovence.

Regresivni model narodnostne nestrpnosti, s katerim so se avstrijske stranke v strahu za nekaj glasov priklonile skrajno nacionalističnim usmeritvam politika Haiderja, ima vse značilnosti manipulacije večine z manjšino, proti njeni volji in njenim življenjskim interesom. Izkušnje iz polpretekle zgodovine v sosednji deželi, kjer živi poleg večinskega naroda tudi slovenska narodnostna skupnost, nas uče, da se novi naval ločevanja ne bo ustavil pri šolstvu, ampak je ta napad na za obstoj manjšine najbolj bistveno področje, šele prvi korak, ki mu bodo sledili nadaljnji.

Ločevanje otrok po načelu učnega jezika bi pomnožilo ločevanje narodnostne skupnosti še za eno obliko in bi bilo v nasprotju s 7. členom Avstrijske državne pogodbe, ki je v tem času izhajala iz takratnega stanja dvojezičnega šolstva, ki pa se je v naslednjih letih postopno vedno bolj slabšalo v smeri prizadevanj za totalno asimilacijo slovenske narodnostne skupnosti.

Prepirčani smo, da bo jugoslovanska zunanja politika v odnosih z republiko Avstrijo uveljavila položaj slovenske narodnostne skupnosti kot eno bistvenih meril za sosedne odnose, od republike Avstrije pa pričakujemo, da avstrijski parlament ne bo uzakonil nazadnjaškega segregacijskega modela treh strank ter da dvojezično šolstvo ne bo reformirano brez sporazuma s predstavniki manjšine.

Demonstranti so informirali novinarje o namenih svoje akcije (čisto zgoraj). Policija ni le nežno izpraznila poslopje (zgoraj). Tudi predsednik ZSO Feliks Wieser je čestital mladincem (spodaj).

Zasedba deželne vlade

Policija ukinila miren protest proti ločevanju

ANDREJ MOHAR in
MIHA PASTERK

V četrtek zjutraj je glavno mesto Koroške doživelo sicer spontano, a učinkovito protestno akcijo proti sklepu strankarskih predsednikov, da bi na Koroškem uresničili ločitveni šolski model. Ob 9. uri zjutraj je nad 100 koroških Slovencev in nemškogovorečih demokratov zasedlo stavbo koroške deželne vlade. Zavzeli so glavni vhod, ga zaprli z verigo, tako da vstop ni bil možen. Zasedli pa so tudi pisarniške prostore poslevoedečega deželnega glavarja Frühbauerja, iz oken pa razobesili transparente, ki so opozarjali o glavnem namenu te akcije: „Protestiramo proti ločitvi otrok!“ – Tega dne je bil marsikdo zadovoljen ob misli, da gre vsaj en dan zares, da odločno izpričujemo, da nam gre dejansko za mirno in enakopravno sožitje, da zares odklanjamo ločevanje otrok po jezikovnih kriterijih.

Toda to je že 13 ur po zasedbi spet docela razbila

močna policijska enota, ki je ob desetih zvečer ukazala demonstrantom, naj zapustijo poslopje. Seveda se zagovorniki skupnega dvojezičnega pouka niso dali ustrašovati, saj so prišli v deželno vlado z namenom, da izrazijo svoj protest proti ločitvenemu sklepu in hkrati izterjajo od Frühbauerja zagotovilo, da se bo zavzel za umik sklepa strankarskega vrha. Sedli so na tla, nakar jih je policija deloma tudi s silo „zmetala“ iz poslopja deželne vlade.

Protestno akcijo slovensko in nemškogovorečih Korošcev velja vsekakor oceniti kot lep uspeh. Bila je – z njihove strani – povsem mirna, toda kljub temu učinkovita. To pa predvsem zaradi tega, ker je demonstrantom uspelo tudi v javnosti zasidirati zavest, da koroški Slovenci in nemškogovoreči demokrati neglede na strankarsko pripadnost ali svetovni nazor ne soglašajo s trostrankarskim sklepom, da se ne strinjajo z ločitvenimi namerami.

KOMENTAR

IGORJA
SCHELLANDRA

NAROBE RAČUNI

Seštevali in odštevali so v Celovcu, a račun so nam predstavili na Dunaju. Skupna dvojezična šola naj pade – ker to želijo vse tri koroške deželnozborske stranke; ker to želi Haider in Feldner, Heimatdienst in

Abwehrkämpferbund; ker bodo na Koroškem kmalu volitve in ker je že povsem običajno, da imajo avstrijski politiki slab spomin in se zato ne spominjajo danih obljub. To pesem poznamo že preko 40 let.

Račun je bojda enostaven: vzemi zahteve nemškonaacionalnih sil, napravi jih za svoje ter jih v raznolikih gremijih in komisijah tako dolgo prežvekuj, da stranke lahko zahtevajo hitro dokončno rešitev. Logika takih računov je vselej ta, da

odgovorni računovodje ne morejo prehvaliti njih pravilnosti; tako naj bi bil koroški ločevalni model evropsko vzoren, pot do njega demokratična.

Logično posledico takih strankarskih računov ter tozadavnega pojmovanja demokracije prikazuje policijska akcija na deželni vladi pretekli teden. Protest in Slovenca je mogoče odriniti tako ali drugače. Tako zaenkrat še mislijo. Za nas pa je jasno: računi so še odprti. To dokazujejo tako akcije dunajskih študentov –

zasedbe božičnega drevesa in central vladnih strank kot zasedba koroške deželne vlade. Reakcije javnosti in medijev dokazujejo prizadetost demokratov in razumevanje za naš odpor. V Celovcu se zbirajo pri komiteju, na Dunaju in v drugih mestih pa okoli naših študentskih klubov. Sklenjeno je tudi že, da ne bo ostalo zgolj pri teh akcijah. 19. decembra bomo z vsemi našimi prijatelji ponovno demonstrirali na Dunaju! Poziv velja vsem. Ne prodamo se, za noben račun ne!

DIESE WOCHEN IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Appell der Österreichischen Liga für Menschenrechte

Die Österreichische Liga für Menschenrechte appelliert an die Bundesregierung, in der Frage des Kärntner Minderheitenschulwesens vom beschlossenen Trennungsmodell unbedingt Abstand zu nehmen und im Sinne des immer noch nicht erfüllten Artikels 7 des Österreichischen Staatsvertrags sowie im Geiste eines fördernden Minderheitenschutzes gemeinsam mit den gewählten Volksgruppensprechern und den Pädagogen der Universität für Bildungswissenschaften in Klagenfurt unverzüglich nach einer auch seitens der Kärntner Slowenen akzeptablen Lösung zu suchen.

Es soll eine Lösung gefunden werden, die nicht – wie jetzt beabsichtigt – die kümmerlichen Reste des zweisprachigen Schulsystems beseitigt und mit einer Ghetto-

isierung bereits unter der Schuljugend Zwietracht sät.

Die humanitäre pädagogische Aufgabe und eine wahrhaft patriotische Gesinnung verlangen vielmehr Maßnahmen, die der völkerverbindenden Idee, der gegenseitigen Verständigung, der interkulturellen europäischen Begegnung und nicht zuletzt dem friedlichen Zusammenleben dienen.

Die Dreiparteieneinigung als der kleinste gemeinsame Nenner in der österreichischen Volksgruppenpolitik scheint der Österreichischen Liga für Menschenrechte jedenfalls kein geeigneter Weg zu sein. Volksgruppenrechte sind Menschenrechte. Man kann sie nicht ignorieren, wenn man die staatspolitische Verantwortung gegenüber parteipolitischen Einflüssen und Überlegungen hochhalten will.

Österreichs Stärke liegt in seiner Vielfalt, alles andere ist gefährliche Einfalt!

Zentralverband und
Rechtsbeirat der
Österreichischen Liga für
Menschenrechte

Apartheid auf österreichisch

Die Grüne Alternative lehnt die gestern abgeschlossene Vereinbarung der drei etablierten Parteien in Sachen slowenischer Minderheitenschulpolitik in Kärnten ab, weil das gestern verabschiedete Modell der apartheidmäßigen Trennung der Schüler/innen auf der Differenzierung nach der sprachlichen Zugehörigkeit beruht und die gemeinsame zweisprachige Schule damit abgeschafft.

Dieser demokratiepolitisch bedenkliche Schritt macht umso betroffener, da sowohl die Ergebnisse der gemeinsamen Kommission als auch die Vorstellungen der zuständigen Frau Minister Hawlicek und vor allem der betroffenen Kärntner Slowenen damit mißachtet wurden.

Die Grüne Alternative fordert die sofortige Aufnahme bzw. Fortsetzung der Verhandlungen und behält sich die Unterstützung aller Protestaktionen der österreichischen ethnischen Minderheiten vor.

Werner Haslauer,
Bundesgeschäftsführer der
Grünen Alternative

Protest der Grazer Autoren

Die Grazer Autorenversammlung, zu deren Mitgliedern Literaten slowenischer und kroatischer Muttersprache gehören, solidarisiert sich mit der Forderung österreichischer Demokraten und Antifaschisten nach einem zweisprachigen Unterricht für alle Kinder im zweisprachigen Gebiet. Die Grazer Autorenversammlung fordert die restlose Zurücknahme des Drei-Parteien-Paktes über das minderheitenfeindliche „Pädagogenmodell“.

Fischer für 4-Parteien-Vereinbarung

Im Rahmen der Budget-Debatte im österreichischen Parlament in Wien erklärte SPÖ-Klubobmann NRAbg. Heinz Fischer, „daß es ein Ruhmesblatt für das Parlament wäre, wenn die in der Kärntner Schulfrage anhängigen Fragen in einer Weise gelöst werden können, die auch die slowenische Minderheit einbeziehen; – daß also die 3-Parteien-Vereinbarung zu einer 4-Parteien-Vereinbarung erweitert würde“. Fischer hatte schon kurze Zeit nach dem Drei-Parteien-Pakt über die Trennung der Schüler in den zweisprachigen Volksschulen Südkärntens als erster SPÖ-Politiker Kritik am Wiener Beschluß geübt.

„Zasedeno – besetzt, gegen Trennung – proti ločitvi“. Mit diesem zweisprachig gehaltenen Transparent machten die „Besetzer“ der Landesregierung die Passanten auf die kritische Situation der slowenischen Volksgruppe nach dem Drei-Parteien-Pakt aufmerksam. Foto: H. G. Trenkwalder

Polizei beendete friedlichen Protest

Über hundert Jugendliche besetzten am Donnerstag in der Früh in einer friedlichen Aktion das Gebäude der Kärntner Landesregierung sowie das Büro von LH-Stellvertreter Erwin Frühbauer. Mit Transparenten, Flugblättern sowie einer Pressekonferenz wurde von den Besetzern der Öffentlichkeit kundgetan, daß die slowenische Volksgruppe wie auch die sich mit ihr solidarischen deutschsprachigen Demokraten, den Dreiparteienbeschluß zur Durchführung des sogenannten Kärntner Pädagogenmodells unter keinen Umständen zur Kenntnis nehmen. Wie bekannt, ist diese Entscheidung wider Willen der Kärntner Slowenen wie auch der Mitglieder der Expertenkommission beim BMUKS zustande gekommen. Obwohl LH-Stellvertreter Erwin Frühbauer zuerst die Aktion ironisch als „Tag der offenen Tür“ bezeichnete, stellte er sich später einem Gespräch mit den Besetzern, wobei es aber zwi-

schen Frühbauer, der auf der Durchführung des Pädagogenmodells beharrte und den Besetzern, die eine Rücknahme des Beschlusses forderten, zu keinen Übereinstimmungen gekommen ist. Darauf gaben die slowenisch- und deutschsprachigen Besetzer bekannt, unbefristet lange in den Räumlichkeiten der Landesregierung zu verbleiben. Trotz Bekanntgabe im Rundfunk und FS, daß die Polizei keinen Anlaß sehe, die Räumlichkeiten zu räumen, kam gegen 20 Uhr der Befehl für einen Polizeieinsatz, der kurze Zeit später auch erfolgte. So wurden im großen Polizeiangebot die Demonstranten einzeln aus dem Gebäude der Kärntner Landesregierung auf die Straße befördert. Es ist anzumerken, daß es während der ganzen Besetzung zu keinen Auseinandersetzungen gekommen ist. Die Demonstranten waren nämlich bemüht, in sachlicher Argumentation die Öffentlichkeit auf ihre Anliegen aufmerksam zu machen.

Österreichische Rektorenkonferenz zur Kärntner Schulfrage

„Die vorausseilende Einigung der Bundesparteiobermänner der SPÖ, ÖVP und FPÖ hat alle diese Arbeitsergebnisse und Anstrengungen nicht ausreichend berücksichtigt.“

Mit der Verwirklichung der gegenwärtig durch das Dreiparteienübereinkommen angestrebten Umsetzung des Pädagogenmodells wird die Substanz der slowenischen Volksgruppe in Kärnten getroffen und dem internationalen Ansehen Österreichs wieder kein guter Dienst erwiesen. Abzulehnen ist auch der Versuch, in der Öffentlichkeit den Ein-

druck zu erwecken, daß es sich dabei um einen Kompromiß, um eine Einigung handle, die die Interessen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten sowie die von den Wissenschaftlern entwickelten Perspektiven berücksichtigt.

Unverständlich ist auch, daß für dieses minderheitenfeindliche Modell zu einer Zeit, in der im Bildungsbereich gespart wird, unverhältnismäßig viel Geld ausgegeben werden soll. Das geplante Schulmodell, das die gemeinsame Bildung und Ausbildung von Mehr- und Minderheiten einschränkt sowie

Jože Smole: Schulfrage kommt auf Tagesordnung des nächsten Alpen-Adria-Treffens!

Der Vorsitzende der Sozialistischen Allianz des werktätigen Volkes Slowenien, Jože Smole, kündigte in einem Interview im RTV Ljubljana Schritte zur Internationalisierung des Slowenen-Problems bzw. der Schulfrage in Kärnten an. Smole erklärte, daß diese Frage auf die Tagesordnung der nächsten Sitzung der Regierungschefs der Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria kommen würde. Sollte

es in der Zwischenzeit jedoch noch zu weiteren Arten der Diskriminierung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten kommen, gäbe es auch noch andere Möglichkeiten der Internationalisierung. „Wir haben hier alle Rechte, die Frage zu internationalisieren, da Jugoslawien Unterzeichner des Staatsvertrages ist“, erklärte der Präsident der Sozialistischen Allianz. Smole verwies in seiner Stellungnahme auch darauf, daß die Frage der Kärntner Slowenen schon jetzt auf internationaler Ebene auf Initiative Jugoslawiens diskutiert werde und damit bereits von einer Form der Internationalisierung des Problems gesprochen werden könne.

Erklärung der KPÖ

Die KPÖ erklärte sich in einer Erklärung voll solidarisch mit den Anliegen und Forderungen der Kärntner Slowenen. „In der jetzigen Situation kann nur noch der bundesweite Druck der demokratischen Öffentlichkeit die geplante „Apartheid-Schule verhindern“, heißt es in der KPÖ-Erklärung. Von Bundeskanzler Vranitzky wird die Klarstellung gefordert, ob dieser zu seiner Zusage, keine Regelung über die Köpfe der Slowenen hinweg zuzulassen, auch heute noch stehe.

den grundsätzlichen Zielen des österreichischen Lehrplanes widerspricht, erfordert etwa zwölfmal so viel Finanzmittel als die gegenwärtige Förderung aller österreichischen Volksgruppen zusammen ausmacht.

Wir appellieren an die im Parlament vertretenen Parteien, nur einem Modell zuzustimmen, das den gemeinsamen zweisprachigen Unterricht von Mehr- und Minderheiten sichert, der als eine wesentliche Grundlage für die Entfaltung und Weiterentwicklung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten im besonderen resp. der österreichischen Volksgruppen im allgemeinen anzusehen ist.“

KOMENTAR

ANDREJ MOHAR

SKUPNO ZA OBIR

Deželni glavar Wagner je izjavil, da na Koroškem ne gre nič brez socialistične stranke. Toda že pri trostrankarskem sklepu o skupnem dvojezičnem šolstvu se je pokazalo, da Wagnerjeva trditev ne drži, ker na Koroškem tečejo ure drugače: na Koroškem ne gre nič brez FP.

Ponovni dokaz za to je tudi sklep deželne vlade, da Tovarni celuloze Obir ne bo odobrila subvencij za sanacijo okolja. Kar spomnimo se, kako je prav FP – seveda v soglasju in v skupni akciji s KHD-jem pred leti skušala preprečiti prevzem tovarne. Tedaj se je ti-sočkrat nalepljeno in publicirano geslo glasil: „Haltet uns von Kärnten fern, Betriebe mit dem Titostern!“, danes pa se glasi očitno takole: v Obirju delajo tudi Slovenci, tam je slovenščina enakopravna, nekateri delavci jo uporabljajo celo pri sejah obratnega sveta, pa se nihče ne razburja. Zato je tovarno Obir treba zbrisati...

In spomnimo se, da je v času, ko je prejšnja lastnica obsodila delavce na brezposelnost, edinole pripravljeno delavcev do odpora – neglede na strankarsko ali svetovnonazorsko opredelitev – rešila obstoj tovarne, s tem pa tudi delovna mesta. Danes je Obir zdravo podjetje, potrebuje pa uresničitev predloženega projekta. S tem bi dolgoročno zagotovili delovna mesta ter prosperiteto cele regije.

Zato torej je upravičeno iskati dejanska ozadja sklepa deželne vlade tudi v narodni mržnji. Preenostavno bi bilo reči le, da hoče SPÖ s podporo Magdalenu rešiti Frühbauerja. Sklep vlade ni le napad na koroške Slovence v kapelški okolici, temveč na vse delavce sploh. Zato bo potrebno, da se bodo postavili spet vsi – delavci, podjetje, politiki – v isto vrsto: s skupno akcijo, s skupnimi napori za ohranitev Tovarne celuloze Obir!

Koroška deželna vlada je na svoji torkovi seji sklenila nadaljnjo subvencijo za tovarno celuloze v Magdalenu pri Beljaku v višini 334 milijonov. Hkrati pa je sprejela sklep, da tovarni Obir na Rebrci ne bo odobrila potrebne – in v tej stroki sicer običajne – finančne podpore.

S tem sklepom je koroška deželna vlada takorekoč z enim samim zamahom obsodila tovarno celuloze Obir na Rebrci na ukinitve produkcije, pri Obirju zaposlene na brezposelnost, občino Železno Kaplo na beraško palico, cel okraj Velikovec pa na industrijsko smrt.

Posledice tega sklepa so torej nepopisne, sklep sam popolnoma nerazumljiv in nesprejemljiv. Prav zato je še kako važno, da niso ne delavci, ne vodstvo podjetja, ne občinski politiki odlašali, temveč takoj prešli v protiofenzivo. Uporna volja je – vsaj pri imenovanih – velika. O vzdušju in akcijah v Rebrci poroča Andrej Mohar.

Tovarna celuloze Obir mora ostati del južno-koroškega vsakdana!

Komaj je deželna vlada sprejela sklep o dodatnih milijonskih subvencijah tovarni celuloze v Magdalenu, Tovarni „Obir“ pa odrekla vsako pomoč, že je po teleksih v uredništvih na Koroškem stekla vest, da bodo podjetje, delavski svet in občina priredili skupno tiskovno konferenco. Tako je postala občinska sejna soba v sredo že pravo zatočišče vseh, ki sta jim bila obup in osuplost nad tem sklepom vidna na obrazu, in novinarjev, ki so hoteli njihove želje in predstave predstaviti javnosti, jih manifestirati.

Zgodovina rebrške tovarne celuloze je bila vsem znana, vsi so vedeli ali pa vsaj že čuli, kakšen je bil socialni položaj ljudi, ko je prejšnja lastnica tovarne že dvakrat najavila zaprtje tovarne. Nihče pa ni mogel razumeti, zakaj hoče zdaj deželna vlada uničiti zares zdravo podjetje. Le v čem je razlika med Magdalenom in Rebrco, če pa prvemu lahko odobrijo še dodatnih skoraj 400 milijonov šilingov, Rebrca pa deželni vladi menda še 200 milijonov direktne podpore ni vredna?

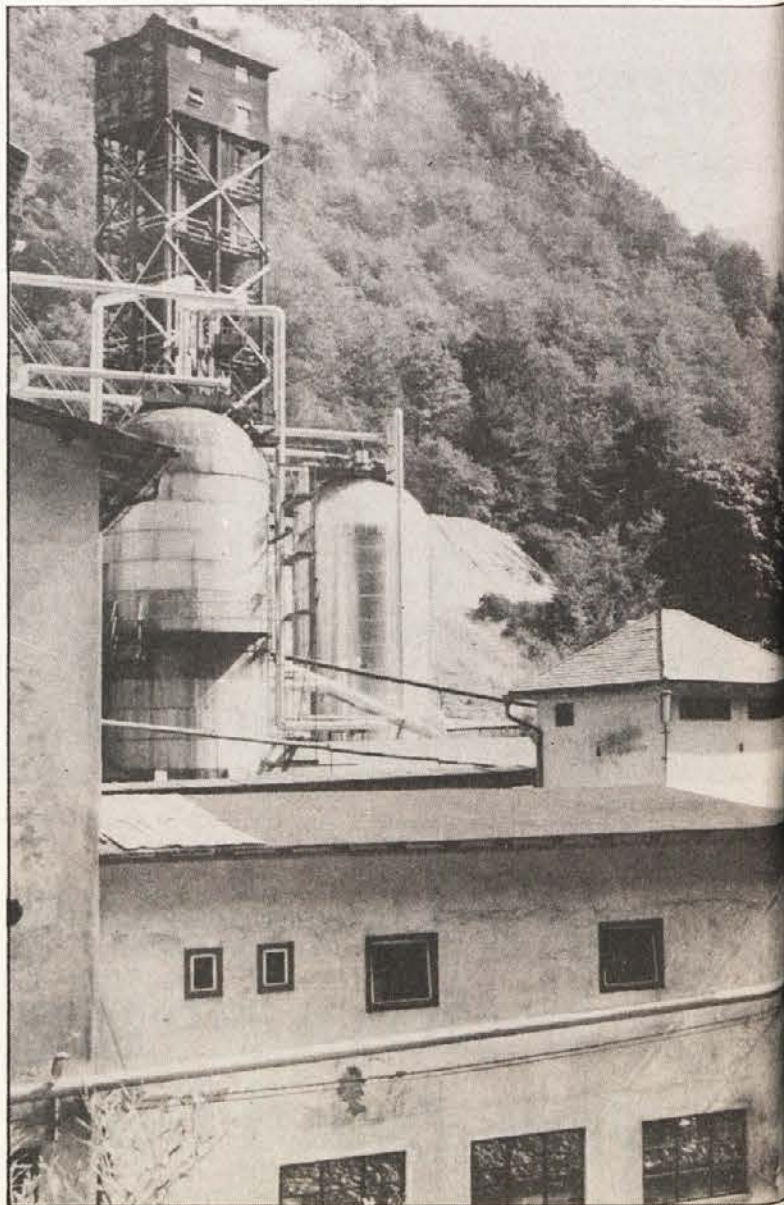
Jasno je bilo slišati – predstavnik delavcev Plautz ter Schlieber, župan Haller, pa tudi poslovodja Obirja Wieser in direktor Slovenija papirja Varšek so vsak po svoje še dodali aspekt za aspektom – kakšne katastrofalne posledice bi imela ukinitve Obirja za celotno območje. Nemir, preplah, resni obrazi, pripravljenost za akcijo, za ohranitev podjetja...

Prav v tem vzdušju pa potem izjava predsednika SPÖ-Velikovec Pfeifferja, ki se skuša oprati krivde: „To je zakrivila FP!“. Kakor da SPÖ ne bi imela absolutne večine in bi lahko sama sklenila podporo Obirju (kakor je to storila tudi v primeru dodatne subvencije Magdalenu!!)?

Potem pa je isti Pfeiffer ob asistenci deželnega poslanca Blaschitz še nadaljeval, da bi se „vsekakor poslužil instrumentarija demokracije, klubske poslušnosti, tudi v primeru negativne odločitve za Obir!“ Zares „pravi“ zagovornik interesov prebivalstva v velikovškem okraju – in marsikateremu, tudi socialistom, se je povescila glava od dodatnega obupa. Da tega VP-jevcem in seveda tudi FP-jevcem ni bilo treba, so poskrbeli že kar sami, saj ni bilo nobenega od njih na tiskovno konferenco pa čeprav so bili ravno tako vabljeni, kot drugi.

Nato pa še dodatni poskusi nekega novinarja, da bi Slovenija papir prevzela Magdalena, potem pa bi Obir lahko pozabili. Toda tako Wieser kot tudi Varšek sta jasno povedala: „Da bi zaprli Rebrco in prevzeli 49% delnic, Magdalena, kakor to ponuja deželna vlada, nikakor ne pride v poštev“ (Varšek). „Naš projekt je izdelan, je predložen, s tem smo našo nalogo izvršili! Zdaj je potrebna samo še volja za to, da bo ta projekt tudi uresničen. Sicer pa smo se že vedno trudili za dobro sodelovanje z Magdalenom – npr. pri nakupu lesa.“ (Wieser).

Ta odločna volja lastnikov, poslovodstva ter tudi občine je opogumila tudi delavski svet, ki naproša za solidarnost vsakogar na Koroškem in v Avstriji... Pravilna orientacija, prepotrebna, saj je tovarna Obir del južne Koroške! In to mora tudi ostati! Odrekanje upravičenih subvencij in s tem vezano posledično zaprtje tovarne je nedvomno za vse prebivalce podjunskega področja odločilen udarec. Tokrat ni prizadet zgolj narodnostni element, ampak je združen tudi s socialnim, kar je tudi v drugih primerih jasno, vendar ne tako izrazito.

Josef Plautz,
predsednik
delavskega sveta:

Vest o namerah deželne vlade je bila za nas hud udarec. Ne moremo razumeti, da hočejo zapreti zdravo podjetje, ki je samo pripravljeno investirati 500 milijonov. Tistih 200 milijonov nepovračljive podpore bi pa morala biti naša regija vladi že vredna. Če bo moral Obir res zapreti, bo to katastrofa. Zato pozivamo celo Koroško in vso Avstrijo na solidarnost z nami.

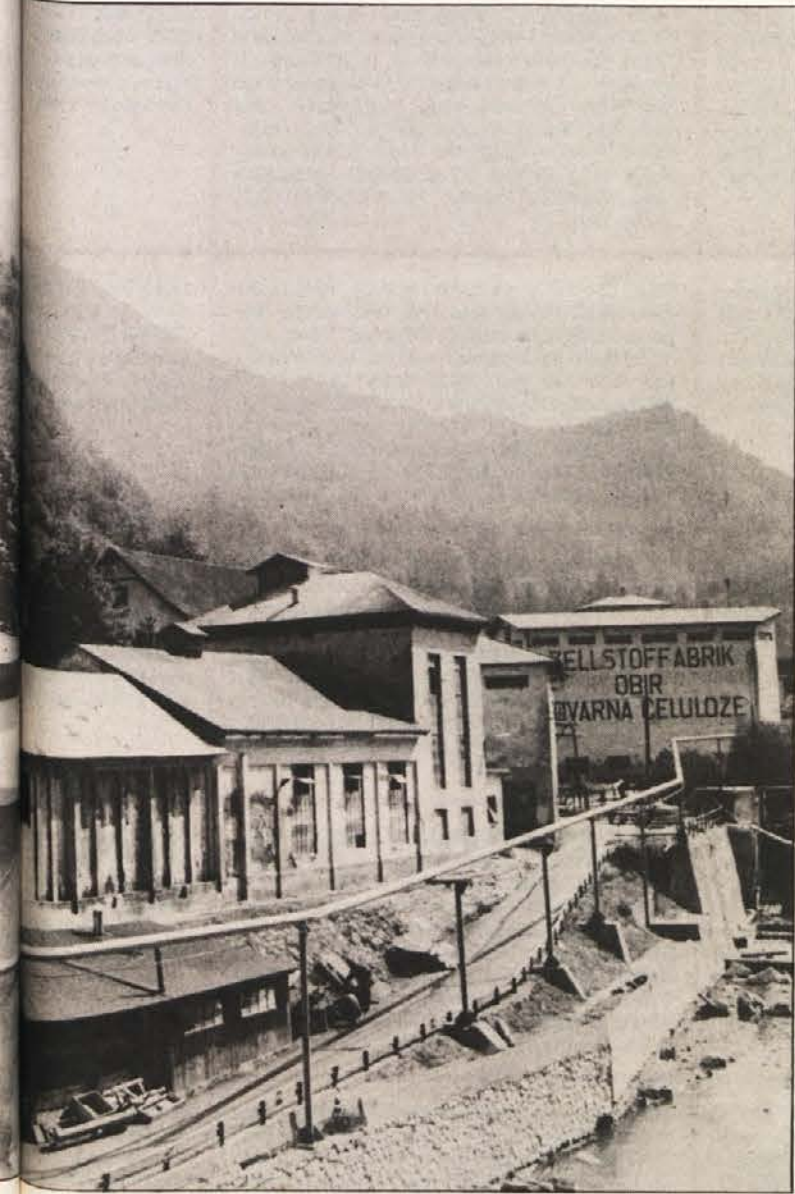
Dieter Haller,
župan v Železni Kapli:

Vsa regija je obupana, saj je ta vest najgloblji šok zadnjih desetletij. Posledice ukinitve Obirja bi bile neizmerljive, saj ne gre le za 220 delovnih mest pri Obirju, gre za vse kmete v okolici, ki so doslej prodajali les, gre za druga manjša podjetja, gre pa tudi za občinski proračun, saj bi na mah zgubili 1,5 milijona šil. davčnih dohodkov.

Florjan Dovjak,
član obratnega sveta
v Obirju:

Sploh si ne moremo predstavljati, da bi tovarno res zaprli. V ozadju tega sklepa pa vidim seveda tudi povezano med gonjo Heimatdientsta. KHD, Haider in podobni vedo, da je v Obirju slovenščina enakopravna, da pa bi po ukinitvi morali Slovenci potem v nemške tovarne. Zato je sklep zame narodno-politično obarvan.

Slovenija papir rebrškim delavcem

Iz virov javnega obveščanja smo zvedeli, da deželna vlada Koroške ne podpira sanacije in izgradnje nove Tovarne celuloze Obir na Rebrca. Ta novica nas je močno prizadela, ker smo prepričani, da je projekt nove tovarne Obir ekonomsko in tehnološko opravičljiv in v korist obeh dežel.

Z zapiranjem tovarne Obir bi zaposleni izgubili delovna mesta. Iz navedenih razlogov protestiramo proti taki nameri deželne vlade, vas podpiramo v vaših prizadevanjih in zagotavljamo, da ostajamo z vami v skupnih naporih izgradnje nove tovarne.

predsednik
Miro Varšek

predsednik
delavskega sveta
Šemrov Andrej

Für die Rettung von „Obir“!

Vergangene Woche erschütterte die Nachricht, daß die Kärntner Landesregierung einstimmig das Aus für die Zellstofffabrik Obir in Rechberg / Rebrca beschlossen hat, eine ganze Region. Der Eisenkappler Bürgermeister Dr. Dieter Haller sprach vom schwersten Schlag seit Jahrzehnten, der Arbeiterbetriebsrat von gezieltem Zugrunderichten eines gesunden und wirtschaftlich bestens geführten Betriebes, die Geschäftsführung sowie Besitzvertreter sprachen von kraßer Benachteiligung der Zellstofffabrik Obir, während andere Betriebe derselben Branche großzügig gefördert werden.

Die Folgen der Schließung der Zellstofffabrik Obir wären katastrophal. Sie würde nicht nur den Verlust von 220 Arbeitsplätzen im Werk selbst bedeuten, sondern auch wesentlich mehr Existenzen gefährden, wäre doch vielen – vor allem kleineren – Bauern die Möglichkeit genommen, durch Holzlieferungen an Obir wenigstens ein Nebeneinkommen zu haben. Die Schließung würde aber auch die Zuschußgemeinde Eisenkappel / Zelezna Kapla an den Rand ihres Bestehens treiben, wo doch gerade die Steuereinnahmen aus dem Werk Obir praktisch erst sicherstellen, daß die Gemeinde überhaupt noch kommunale Leistungen erbringen kann. Nicht zuletzt aber würde das Aus für Obir auch den sogar amtlich als „Krisenbezirk“ bezeichneten Bezirk Völkermarkt arbeitsplatzmäßig einen schweren, wenn nicht schicksalhaften Schlag versetzen.

Der Anschlag auf Obir, und als solchen kann man den Beschluß der Landesregierung bezeichnen, ist also gegen alle Arbeiter gerichtet bzw. soll sie alle treffen. Gerade deswegen wird es notwendig sein, daß sich auch diesmal alle Arbeiter, wie auch die Geschäftsführung und die politischen Vertreter im Bezirk in eine Reihe stellen werden: für die Erhaltung der Zellstofffabrik Obir!

Ukrepi posloводства Obirja – izsiljevanje ali potreba?

Že dan po docela nerazumljivem sklepu koroške deželne vlade je dipl. inž. Feliks Wieser, direktor Tovarne celuloze Obir, najavil, da bo moral ukiniti dovoz lesa v tovarno ter pri delovnem uradu najaviti odpust vseh pri Obirju zaposlenih. Prav ob tej izjavi pa so isti, ki so najmočnejše zagovarjali sklep o likvidaciji Obirja, tudi najglasneje kričali, češ da je ta napoved le poskus izsiljevanja. O tem in o možnostih za naprej smo se pomenili s Feliksom Wieserjem samim.

Wieser je že kar uvodoma ugotovil, da je treba izhajati iz dejstva, da mora tovarna Obir včasih tudi zaradi nezmožnosti Magdalena financirati veliko zalogo lesa z lastnimi presežki, medtem ko Frühbauer daje Magdalenu mesečno 8 milijonov šilingov samo zato, da obratuje. „Zato“, pravi Wieser, „je Obir oškodovan zaradi Magdalena, posledice napačnih odločitev v Beljaku zdaj torej občutijo Obirjevi delavci.“ Zato je tudi zahteva posloводства tovarne Obir jasna: „Od Frühbauerja zahtevamo jasno stališče, kako bo šlo naprej. Vedeti moramo, ali bomo dobili podporo za sanacijo okolja ali ne!“

Glede nastale situacije, pa tudi glede perspektiv za prihodnost, pa je Feliks Wieser poudaril, da se niso niti lastniki, ne vodstvo, kot tudi ne

delavci podjetja pripravljene vdati: „Obir namerava iskati nove rešitve za izvedbo investicije, razmišljamo tudi o tem, da se zanjo pripravi nov koncept financiranja. To pa seveda ne pomeni, da bi se Obir odrekel principu enakopravnosti, da podjetja iste stroke dobijo enake subvencije za sanacijo okolja.“

V pogovoru med Slovenskim vestnikom in Feliksom Wieserjem je stekla beseda tudi o napovedanih ukrepih. Poslovodja tovarne Obir je objasnili ozadje sklepa o ukinitvi dovoza lesa: „Vsem je znano, da dobavitelji svojega lesa Magdalenu niso mogli več prodajati; mi pa smo jim skušali pomagati. Zato smo v zadnjih mesecih vzeli več lesa v naše skladišče, kot običajno in v bistvu tudi več, kot je

dobro za likvidnost firme. To torej pomeni, da imamo preveč lesa, še posebej pa v situaciji, ko deželna vlada najavi svoj namen Obir zapreti. Zato enostavno tudi mi v Obirju potrebujemo čas, da nastalo situacijo dobro proučimo, da premislimo, kako bi mogli rešiti projekt. Zato smo začasno sklenili, da ne bomo več jemali lesa na skladiščenje. Kar pa zadeva odpoved delovnih sil, pa Wieser delavce Obirja lahko pomiri: „To sem moral storiti, saj mora biti o posledicah opozorjen tudi delovni urad. Vodstvo Obirja seveda želi, da se ping-pong igra med Dunajem in Celovcem čimprej neha. Deželna vlada mora naš projekt čim prej pozitivno rešiti, potem bomo lahko mirno delovali naprej.“

Dipl. inž.
Feliks Wieser,
poslovodja
tovarne Obir

PODPORNE IZJAVE

Podpora Obirju!

Zbog nameravajo neodgovorni ljudje pri deželni vladi darovati zdravo Tovarno celuloze Obir anarhičnemu konceptu deželne vlade, čeprav ta obratuje z dobičkom in ima odkup proizvodnje za leta vnaprej zagotovljen.

Poleg tega so predstavniki te firme pripravljene iz svojih sredstev financirati projekt v višini pol milijarde šil., kar pri firmi Magdalen ni bilo.

Zato zahtevamo od deželne vlade, da, v smislu enakopravnosti, firmi Obir dodeli enako finančno podporo, kot pri gospodarsko zelo šibki firmi Magdalen!

Nadalje poudarjamo, da nismo pripravljene sodelovati pri gospodarskem osiromašenju južne Koroške. Proti namenu, zapreti tovarno Obir, ostro protestiramo!

EL Dobrla vas

Južnokoroški kmetje za tovarno Obir!

Sklep deželne vlade, da tovarni Obir ne bo odobrila istih finančnih podpor kot tovarni v Magdalenu, ne pomeni le uničenje mnogih kmetij in gozdnih gospodarstev, temveč tudi uničenje cele regije. To je poudaril v tiskovni izjavi odbornik Skupnosti južnokoroških kmetov v kmetijski zbornici Janko Zwitter. Saj je bil Obir prav za te kmete in gospodarje gozdov soliden odje-

malec njihovih lesnih proizvodov itd.

Sklep deželne vlade je zato neodgovoren, ne prizadene pa samo regije, temveč sili tudi mnoge kmete po vsej Koroški v gospodarski polom. Zato Skupnost južnokoroških kmetov zahteva od deželne vlade, da ta svoj sklep prekliče in da odobri Obirju, podjetju, ki pozitivno deluje, tisto podporo, ki jo je tovarni zagotovila tako ustno kakor tudi pismeno.

Občinski sklep

Občinski svet v Galiciji je s soglasnim sklepom podprl težnje tovarne Obir in zahteval od deželne vlade, da Obirju pomaga.

Restavracija Kegljšče

JUENNA

Teden
lovskih
specialitet

od 4. do 13.
decembra

V naši kuhinji Vam postrežemo z izbranimi jedmi, pripravljenimi iz mesa jelena, divjega prašiča, srne, divjega zajca in divje race.

December
1 Torek
2 Sreda
3 Četrtek
4 Petek
5 Sobota
6 Nedelja
7 Ponedeljek
8 Torek
9 Sreda
10 Četrtek
11 Petek
12 Sobota
13 Nedelja

Priporočamo rezervacije mlz,
tel.: 04230/271

P.S. Podjetjem in društvom
se priporočamo za božičnice.

2. – 8. 12.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA 1	TV LJUBLJANA 2
SR	9.05 Srečni Luka; 9.30 Francoščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Naša mala farma; 11.55 Sneženi mož za Afriko – film; 12.15 Zunanjepolitični report; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Mali Tutu; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Perrine; 17.30 Zadnja postaja Zlata reka; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Življenja grenka sladkost; 22.05 Mrtvaška ladja; 23.40 Aktualno; 23.45 Petrocelli; 0.35 Poročila.	16.00 Wurlitzer; 17.00 Kemija v vsakdanjosti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Bavarske svetske zgodbe – risanka; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Moška bolezen – dokumentacija; 23.10 Zrcalne podobe; 23.25 Aktualno; 23.30 Jour fixe – ponovitev; 0.30 Poročila.	10.00 Integrali; 10.40 Jugoslavija danes; 16.10–23.25 Teletekst; 16.25 Videostrani; 16.40 Mozaik; 17.20 Kljukčeve dogodivščine; 17.35 Utonilo je sonce; 18.15 Pota odrasčanja: Nekaj pomembnih reči; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Ciklus brazilskega filma: Dvojniki; 21.35 Klasična simfonija in plesni nokturno: Triangel; 22.00 Dnevnik; 22.15 Videostrani.	17.10 Test; 17.25 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
ČE	9.05 Bavarska svetska zgodba – risanka; 9.30 Dežela in ljudje; 10.00 Šolska TV; 10.30 Argumenti; 12.10 Tedaj; 12.15 Klub seniorjev; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Janoševa sanjska ura; 17.35 Black Beauty; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Šov miks – zabavna oddaja; 21.45 Lotostudio; 21.55 1-2-X; 22.22 Moški, ki mi je všeč – film; 0.10 Aktualno; 0.15 Equalizer – dedektivka.	16.00 Wurlitzer; 17.15 Sestanek z živaljo in človekom; 18.00 Pan-optikum; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Dynasty-Denverjev clan; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2; poročila.	10.00 Šolska TV: glasbena vzgoja, kulturna dediščina; 10.55 Vlak za potepuhe; 16.00–23.10 Teletekst; 16.15 Videostrani; 16.30 Mozaik – šolska TV; 17.25 Bajke med rožami; 17.40 Pisma iz TV klobuka; 17.55 Bilo je...; 18.25 Zelena straža; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.05 Vegetina kuhinja; 21.15 Gosta Berling; 22.15 Dnevnik; 22.30 Manjšine – bogastvo Evrope; 23.00 Videostrani.	16.40 Test; 16.55 Dnevnik; 17.10 Test; 17.25 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
PE	9.05 Pan optikum; 9.30 Ruščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Življenja grenka sladkost; 12.15 Notranjepolitični report; 13.05 Mi; 13.35 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Pustolovščine družine Metzger; 17.30 Fantje iz Bakerjeve ulice; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Akti xy – nereseni; 21.20 Oddaja o filmih; 22.05 Šport; poročila.	16.00 Wurlitzer; 16.45 Cena oblasti; 17.30 Zgodbe o indijski preprogi; 18.00 2X7 – tedenski pregled TV programa; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Divje živali v štirih letnih časih; 21.20 Feature; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Pravica sile v Preriji – vestern; 23.55 Znaki aktov XY – nereseni...; 0.00 Aktualno; 0.05 Deseti dan – film; 1.50 Poročila.	10.00 Tednik; 11.00 Svet na zaslonu; 11.40 Gosta Berling; 15.25–0.10 Teletekst; 15.40 Videostrani; 15.15 Tednik; 16.55 Svet na zaslonu; 17.35 Pravljica o carju Saltanu; 17.50 Super stara mama; 18.15 Od poljubčka do zaušnice; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.30 Dnevnik; 20.05 Planet Zemlja: Zgodbe iz drugih svetov; 21.05 Sever in jug; 22.00 Dnevnik; 22.15 Rezerviran čas; 22.45 Bilo je nekega poletja; 23.55 Videostrani.	16.40 Test; 16.55 Dnevnik; 17.10 Test; 17.25 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
SO	9.05 Angleščina; 9.35 Francoščina; 10.05 Ruščina; 10.35 Mrtvaška ladja; 12.10 Jour fixe; 13.10 Mi; 13.40 Aktualno; 13.45 Božični sen; 14.20 Primer Deruga – film; 16.00 Pinoccio; 16.25 Halo Spencer; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Okoli sveta; 17.30 Pika Nogavička; 18.00 Mi; 18.30 Šport; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Presneta 7 – zabavna oddaja; 22.00 Yes minister; 22.25 Jazz mednarodno; 23.10 Aktualno; 23.15 Šport; Poročila.	10.55 Smučanje – prenos iz Val d'Iserja; 15.15 2X7 – pregled tedenskega sporeda; 15.45 Svetovno prvenstvo v šahu 1987; 16.15 Gledati v deželo – Ladinci pozdravljajo – oddaja o manjšinah; 17.00 Draga družina; 17.45 Kdo me hoče?; 18.00 Trailer – nasveti za ljubitelje filmov; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 V pragozdu zla – film; 23.10 Aktualno; 23.15 Vprašanja kristjana; 23.20 Morilci z dežniki – film; 0.50 Poročila.	7.45–23.15 Teletekst; 8.00 Videostrani; 8.10 Radovedni taček; 8.25 Pamet je boljša kot žamet; 8.30 Kljukčeve dogodivščine; 8.45 Utonilo je sonce; 9.25 Bajke med rožami; 9.40 Pravljica o carju Saltanu; 9.55 Srečanje na festivalu v Šibeniku; 10.55 MPZ Zagorje 86; 14.25 Videostrani; 14.40 Ciklus F. Astaira: Velikonočna parada; 16.30 Kulturna dediščina: Umetniška topografija Koprivnice; 17.00 DP v košarki – Crvena zvezda; Cibona; 18.25 Da ne bi bolelo: Ženska v meni; 18.45 Risanka.	15.40 Jugoslavija; 16.10 Test; 16.25 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
NE	9.05 Jal 123 izven kontrole; 9.50 Pustolovščina Amaconas; 10.35 Tedenski pregled; 11.00 Ura tiska; 12.00 Orientacija; 12.30 Hello Austria, hello Vienna; 13.00 Mi; 13.30 Otok na koncu sveta; 15.00 Jakob in Elizabeta; 15.05 Nenavadna zgodba klovnov; 15.50 Sto mojstrov; 16.15 Poročila za otroke; 16.25 Otroci Bullerbüja; 16.50 Bravissimo – informacije z igro in veseljem; 17.35 Helmi – otroški prometni klub; 18.25 Poglej in zadeni; 17.40 X-Large; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Gozdna hiša.	9.05 Sto mojstrov; 9.15 Katoliška božja služba; 10.00 Lécolo facteurja – Tati kot pismonoša v težavah; 10.20 Marička je spet sedela v vrtu – glasbena oddaja; 10.55 Smučanje – smuk moških iz Val d'Iserja; 14.15 Športno pooldne; 16.45 Adventno petje na gradu Grafeneegg; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi-specialno; 18.25 Poglej in zadeni; 18.30 Avstrija v sliki v nedeljo; 18.55 6 iz 45 – žrebanje lota; 19.00 Čas v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Ženska za zaljubiti.	9.00 Videostrani; 9.10 Živ žav; 10.15 Super stara mama; 10.40 Vrnitev v paradiz; 11.25 Domači ansambel Tonija Hervola; 12.00 Ljudje in zemlja; 12.30 Planet zemlja: Zgodbe iz drugih svetov; 13.25 Videostrani; 13.40 Glasbena oddaja; 14.00 Videostrani; 14.15 Hiša; 15.35 Stari grehi ne zarjavijo; 17.15 Slovenci v zamejstvu; 17.45 Exlibris; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Kino; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Vuk Karadžić; 22.40 Mesta; 23.10 Videostrani.	8.55 Poročila; 9.05 Test; 9.15 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
PO	9.05 Spencerjevi piloti; 9.50 Živali pod božičnim drevesem; 10.00 Šolska TV; 10.30 Otok na koncu sveta; 12.00 Zadnji Ilirci – film o Albancih; 13.00 Primer za ljudskega tožilca; 13.30 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Zgodbe slikaric; 17.35 Otroci pekla; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.50 Miami Vice; 22.00 Utu – film; 23.40 Aktualno; Poročila.	16.00 Wurlitzer; 17.30 Telekoleg – fizika; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Klinika v Schwarzwald; 21.00 Tedaj; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling – gospodarski magacin; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Pot k drugi republiki; 23.25 Aktualno; 23.30 Manu. Music – Beethoven 2. del; 0.25 Poročila.	10.00 Zrcalo tedna; 10.20 Bog ne verjame več, ciklus Axela Cortija – Kam in nazaj: V nas; 16.35–23.05 Teletekst; 16.50 Videostrani; 17.05 Mozaik; 17.25 Radovedni taček; 17.40 Pamet je boljša kot žamet; 17.45 Znak; 18.15 Naša pesem Maribor; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Usodna križanka; 21.00 Aktualno; 21.40 Dnevnik; 21.55 Jugoslovanska teveteka; 22.55 Videostrani.	17.10 Dnevnik; 17.25 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar
TO	13.55 Teta Tao – kitajski film; 15.25 Božična peka; 15.50 Sonata za rdečo lisico – mladinski film; 17.10 Stekleni meč – divji lov za čarobno palico in steklenim mečem uročenega viteza; 15.55 Spandau Ballet –v živo v Birminghamu – koncert; 18.40 Obrazi Evrope; 18.50 Znani zbiralci; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Božič v Evropi – pesmi in zgodbe o tistem času v letu; 22.45 Aktualno; 22.50 Slavnostni koncert iz velike dvorane dunajskega Doma glasbe; 0.25 Poročila.	9.05 Srečni Luka; 9.35 Ženska za zaljubiti; 11.05 Sto mojstrov; 11.15 Madona iz Medjugorja – dokumentacija; 12.00 Orientacije; 12.30 Veliki nadzidek – pot k severnemu vrhu – film; 13.00 Šport; 14.00 Margareta – opera; 16.20 Rezbar Madon iz Grödenske doline; 16.45 Hiša stoji v vetru – film; 18.00 To je ostalo od dvojnega orla; 18.25 Tedaj; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Romanje v Kevelaer; 20.05 Dragocenosti z Bavarske; 20.15 Kraj zločina – kriminalka; 21.50 Ragitme.	10.00 Šolska TV: Kemija; ogljik; 11.05 Angleščina XXVI; 11.35 Francoščina IX; 16.10–22.45 Teletekst; 16.25 Videostrani; 16.40 Mozaik – Šolska TV; 17.45 Bratislavski zlati september; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Shakespeare na TV: Henrik; 22.40 Dnevnik; 22.55 Integrali; 23.35 Videostrani.	17.30 Angleščina; 18.00 Test; 18.15 Pogorje za Ol – Jugoslavija; 19.30 Glasbeni večer: Zgodbe včeraj, danes, jutri; 20.05 Šahovski komentar

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 2. 12.
Narobno-zabavna glasba

Voščila (M. Hartman)

Četrtek, 3. 12.
Rož–Podjuna–Zila

Nedelja, 6. 12.
Nove pesmi
Lenčke Kupper

Petek, 4. 12.
A. Š. Drabosnjak:
„Pastirska igra“ – pred premiero

Ponedeljek, 7. 12.
Srečanje v Tinjah – reportaža iz Doma prosvete

Sobota, 5. 12.
Duhovni nagovor (žpk. F. Zergoi)

Torek, 8. 12.
Praznična oddaja:
„Ljubezen rodi plemenitost in moč“ (P. Zunder)

4. december:

Pred premijero Drabosnjakove pastirske igre

V kulturnem sporedu 4. decembra se bomo v reportaži osredotočili na gledališki dogodek, ki ga pripravlja Krščanska kulturna zveza v dveh sakralnih prostorih, v cerkvi v Sentilju in v cerkvi v Sentprimozu. Predstavili bomo igralce, pomenili se bomo o prostorskem konceptu, ki mora upoštevati nenavadno okolje, predvsem pa bomo predstavili tudi nekatere stare pesmi, ki jih bo ob predstavah pel mešani pevski zbor „Rož“, in ki jih je iz starih virov izbral Lajko Milisavljevič. V zvezi z uprizoritvijo Drabosnjakove „Pastirske igre“, pa bi opozorili na dejstvo, da bo slovenski oddelek koroškega radija predstavil posnel. Poslušalcem jo bomo posredovali v dveh delih za božične praznike. Pripravili pa bomo tudi reportažo za avstrijsko televizijo.

8. december:

Ljubezen rodi plemenitost in moč

Praznični spored na dan Marijinega spočetja bo s svojimi sodelavci pripravil Polde Zunder. Pod geslom „Ljubezen rodi plemenitost in moč“ bo izbral pisateljska in pesniška besedila, ki se navezujejo na brezmadežno spočetje, katero je katoliška cerkev razglasila za dogmo, torej za versko resnico. Kako reagirajo pisatelji na dejstvo, ki ga ni moč razlagati z takozvano normalno logiko in kaj pomeni prilika, o kateri govori predbožični čudež, o tem bo tekla beseda v prazničnem sporedu; sporedu, ki je namenjen razmišljanju.

SLOVENSKI VESTNIK

Naročam „Slovenski vestnik“ da mi ga pošljo r

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino (250 šilingov/800 slovljivo) redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljo rač

(kraj in datum)

5. Pogomet – kvalifikacije
19.30 Dnevnik; 20.00
Zahodne strani; 21.30
Utrinski večer; 23.15

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za knjižne molje; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.00 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.45 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Minute z ansablom Trim; 18.15 Naš gost.

5.07.10 Reka: SP v roko-
novevija : Koreja; 18.30
Ste – kviz; 19.00 Kole-
kalevnik; 20.00 Narodna
Dokumentarni večer;

4.30 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.35 Koncert za mlade poslušalce; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.45 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Minute z ljubljanskim jazz ansablom; 18.15 Razmišljamo, ugotavljamo; 21.05 Literarni večer.

5.07.10 Reka: SP v roko-
na : Romunija; 18.30
Orke – kviz; 19.00
Tonija Hervola; 19.30
Marina Tucakovič;
05 Film pred filmom,
35 En avtor – en film.

4.30 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Govorimo angleško; 14.35 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 19.45 Pojemo in godemo; 0.05 Nočni program.

15.10 Mladinski film;
17.40 Otroška
Pomeriška nadaljevanka;
Zaslou; 20.55 Rezer-
05 Feljton; 22.20 Jazz;

4.30 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik; 10.05 Sobotna matineja; 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Kulturna panorama; 15.10 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute s Kvartetom godal; 23.05 Literarni nočno; 0.05 Nočni program.

0. JLA in igrani film;
12.15 Rovinj-
13.00 Športno
Jugoslavija : ČSSR,
19.30 Dnevnik; 20.00
19.30 Dnevnik; 20.00
20.45 Včeraj,
22.00 Dokumen-
4.05 Slamnig.

5.00 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.15 Danes je ne-
lja; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Radijska igra
za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Prome-
nadni koncert; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 16.00
Lojtrca domačih; 17.05 Nedeljska reportaža; 17.30
Pojo amaterski zbori; 19.35 Lahko noč, otroci;
19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zve-
čer; 22.20 Glasba za prijeten konec tedna; 23.05
Literarni nočno; 0.05 Nočni program.

7. Pojte z nami – otroška
18.00 Beograjski TV
19.30 Dnevnik; 20.00
19.30 Dnevnik; 20.00
20.45 Včeraj,
22.00 Dokumen-
4.05 Slamnig.

4.30 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Glasbena lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Naučimo se novo pesmico; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Tekoča repara; 12.10 Pod domačo mareljo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.15 Mladi na glasbenih revijah in tekmovaljih; 15.55 Zabavna glasba; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 20.10 Zborovske pesmi Pavla Merkuja; 22.30 Zimzelene melodije; 0.05 Nočni program.

00 Francoščina IX;
00 Videogodba; 19.30
Kvaliteta: Zdravje in dru-
20.30 Zrebanje lota;
Evrope: Katalonci;
00.05 V senci

4.30 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Nena-
vadni pogovori; 11.25 Danes smo izbrali; 12.10
Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40
Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05
V korak z mladimi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00
Vrtljak želja; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute
z ansablom Jožeta Privška; 20.00 Slovenska
zemlja v pesmi in besedi; 24.00 Poročila.

„Moška bolezen“?

Sreda, 2. 12. 1987, TV A2, 22.22 – Posilstvo – moška bolezen? O tem so najbrž deljena mnenja. V Oregonu v ZDA imajo moški, ki so posilili žensko in so bili obsojeni, priložnost, da se prostovoljno podajo k psihoterapiji. Dokumentacija prikazuje razvoj petih moških, ki so se poslužili te terapije. Zastavi se samo vprašanje, ali je tovrstno dejanje resnično opravičljivo z boleznijo, ki olajša tudi kazenski postopek?

Albanci v Italiji

Četrtek, 3. 12. 1987, TV LJI, 22.30 – Od 15. stoletja živijo Albanci v Kalabriji na jugu Italije. V oddaji se prepleta bogastvo njihove kulture – tradicionalnih pesmi, noš in plesov, s pripovedmi albanskih intelektualcev – učiteljev, duhovnikov, župana, vseh, ki skrbijo za prihodnost njihovega jezika in kulture.

Po drugi svetovni vojni so se dotlej zelo zaprte albanske skupnosti odprle ostali družbi. V zvezi s tem je eden od sogovornikov dejal: spremembe so nam omogočile, da navežemo bolj odprte odnose z ostalo družbo, po drugi strani pa je to razdelilo našo skupnost in nas ovira pri ohranjanju našega izročila in kulture. Oddaja je iz cikla: „Manjšine – bogastvo Evrope.“

Pričevanja o poteh v 2. republiko

Ponedeljek, 7. 12. 1987, TV A2, 22.22 – Kot zaključek tri-letne oddaje „Pričevanja“, ki je nastajala ob sodelovanju salzburške univerze, deželnega studia avstrijskega radia v Salzburgu in zgodovinskega arhiva ART, bodo o „poteh v drugo republiko“ spregovorile nekatere znamenite osebnosti. Zamisel je v tem, da bi izbrane osebnosti vsaka iz svojega stališča obrazložile različne dogodke. V oddaji bodo spregovorili nekdanji zvezni kancler Bruno Kreisky, Simon Wiesenthal, vodja Židovskega dokumentacijskega centra na Diunaju (sliki), Viktor Matejka, Fritz Bock, Marie Jahoda, Lenie Rysanek, Gottfried von Einem, Leopold Hawelka in drugi.

Pomen skupine za mladostnika

Sreda, 2. 12. 1987, TV LJI, 18.15 – Osamosvanjanje od družine, širši interesi in večji krog samostojnega gibanja omogočajo mladostniku vstop v širši družbeni prostor. To sproži posebna dogajanja v družbi in njemu samem. Dogajanja so priprava za kasnejše utrjevanje mesta odraslega med odraslimi, vendar status odraslega mladostnik ne more doseči kar čez noč. Še dolgo po tem ko je mladostnik dorasel, mu družba odreka ta status. Tretja oddaja iz cikla „Pota odrasčanja“ govori o pomenu skupine za razvoj mladostnikov.

Nasilje v družini

Petek, 4. 12. 1987, TV LJI, 18.15 – Strokovni delavci v vzgojnih posvetovalnicah ter socialni delavci na terenu že dolgo opozarjajo na porast nasilja nad otroci. Zakaj se včasih odrasli grozljivo okrutno znašajo nad svojimi otroki, ni enostavno odgovoriti. Nezadovoljstvo, nestrpnost, prikrita agresija se pogosto sproščajo v družini, v stanovanju, daleč od pogledov prič. Najbolj so kritični in zatiranju izpostavljeni otroci, žene, skratka najšibkejši člani družine. Kar zmrzi nas, ko beremo ali slišimo srhljive zgodbe o nasilnih dogodkih in travmah, ki jih vse življenje nosijo v sebi zatirani otroci. Otroška pripoved ter mnenje strokovnjakov o nasilju je vsebina treh oddaj v poduk in premislek.

Divje živali med zimskim časom

Petek, 4. 12. 1987, TV A2, 20.15 – Zadnji del oddaje „Divje živali v štirih letnih časih“ je namenjen zimskemu času, ko se leto nagiba h koncu. Biolog prof. Antal Festetics bo tudi tokrat vzpostavil vez med naravoslovjem in kulturno zgodovino, kajti eno je tesno povezano z drugim.

Naročite in širite Slovenski vestnik!

Spoštovana bralka, spoštovani bralec Slovenskega vestnika! V roki imate novo, sodobno številko novega Slovenskega vestnika. Upamo, da vam bo nova oblika, vsebina, novi, bolj ročni format in še marsikaj drugega ugajalo. Z novo koncepcijo hoče Slovenski vestnik pridobiti še več naročnikov. Če še niste člani velike družine bralcev SV, potem izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: Slovenski vestnik, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt. Prvi mesec dobite novi Slovenski vestnik brezplačno!

„Club 2“: kabaretistična predstava strank

Četrtek „Club 2“ avstrijske radio-televizije, ki je potekel v senci policijske akcije proti mladim slovensko- in nemškogovorečim Korošcem, ki so nekaj ur prej z mirno demonstracijo zasedli prostore deželne vlade v Celovcu, je prinesel predstavnikom koroških strank ponovno totalno blamažo. Dr. Ambrozy (SPÖ), Wurmitzer (ÖVP), Trattnikova (FP) in tudi predsednik koroške pedagoške komisije dr. Unkart so v triurni oddaji „blesteli“ s kabaretistično predstavo, ki jo je le malokrat moč videti na televizijskih zaslonih. Njihov poskus, avstrijski javnosti predstaviti ločitveni model kot vzorno rešitev ne samo za Avstrijo, temveč za Evropo in ves svet, je popolnoma spodletel.

Dr. Marjan Sturm, univ.-prof. dr. Peter Gstettner, drž. poslanec Karel Smolle in dr. Helga Mračnikar so v avstrijski javnosti z jasnimi besedami izrecno prikazali ozadje in hude posledice tega neodgovornega dejanja strank. Argumentom nasprotnikov ločitvenega modela strankarski predstavniki niso bili kos. Politiki so se postavili na pozicijo močnejšega. Dr. Unkartu se je videlo, da se za kopico njegovih utemeljitev koroškega pedagoškega modela skriva stališče strank. Ambrozy se je obnašal kot oblastnik in pokazal totalno brežutnost svoje SPÖ stranke. Wurmitzer je na ugovore slovenskih predstavnikov reagiral z ironičnim zasmehom in kar naprej poudarjal vlogo njegove stranke

kot zaščitnice (enostranske) pravice staršev. Trattnikova (FP) je z vrsto iztrganih citatov igrala volkuljo v ovči koži, ko pa je to masko odgrnila, je osebno napadla dr. Marjana Sturma, da je bil v postopku zaradi mazaške akcije, ko je nemškemu krajevemu imenu pripisal slovenskega. Ob tem pa je pozabila povedati, da so v istem obdobju pripadniki njene stranke takorekoč pred očmi policije nekaznovano podrli in razbili s strani zvezne vlade postavljene dvojezične table. Polemike in polresnice zastopnikov uradne Koroške so še enkrat dokazale izrazito protislovensko vzdušje na Koroškem, za katero nosijo politiki vso odgovornost. Objektivni vodja diskusije je bil Wolf in der Maur.

„Ski vestnik“ in prosim, da naslednji naslov:

8000 dinarjev – za Jugoslavijo in položnico.

Protest DSP in PEN-centra

Društvo slovenskih pisateljev in Slovenski PEN-center v Ljubljani sta poslala predsedniku Zveznega izvršnega sveta skupščine SFRJ Branku Mikuliču, avstrijskemu zveznemu kanclerju dr. Franzu Vranitzkemu, predsedniku avstrijske socialistične stranke dr. Fredu Sinowtzu, predsedniku avstrijske ljudske stranke dr. Aloisu Mocku, avstrijski zvezni ministri za kulturo in šolstvo dr. Hildi Hawlicek, koroškemu deželnemu glavarju Leopoldu Wagnerju, avstrijskemu centru PEN, Interesni skupnosti avstrijskih pisateljev sledečo izjavo:

„Sklep treh strank (SPÖ, ÖVP in FPÖ), da se za ureditev šolstva na južnem Koroškem upoštevata tako imenovani „pedagoški model“, je manifest segregacije. V kritičnem času evropske civilizacije, v katerem je nujno in neizbežno presegati nacionalna in ideološka sovražstva z integracijskimi tokovi, ki spoštujejo različnost in zagotavljajo polno življenje tudi delom narodov, ki jih je usoda in zgodovina pahnila v drugačno narodnostno – večinsko okolje – je takšno „priporočilo“ akt regresije. Takšna regresije vodi v znane modele nestrpnosti in manipula-

cije „večine“ z „manjšino“. Ni mogoče, da se ne bi strinjali, da je v ljubezni otrok edina šansa sveta. Ne dopustite, da bi se spet začeli učiti preštevati na „naše“ in „vaše“. Zgodovina kot zlo se ne sme ponoviti sredi Evrope.

Apeliramo na vas, da se zavzamete za ukinitve akta, ki slovenski del naroda na Koroškem postavlja v geto.

Temu pozivu se v celoti pridružuje tudi pisatelj Peter Handke.

Rudi Šeligo, predsednik Društva slovenskih pisateljev; Drago Jančar, predsednik Slovenskega centra PEN

Beseda domače književnosti

Čestokrat čujemo, da za nastope besednih ustvarjalcev ni veliko zanimanja. Kdor je bil preteklo sredo v Šmihelu, kjer so v tamkajšnji farni dvorani gostovali naši pisatelji, bo potrdil, da temu ni tako. Skupnemu vabilu Katoliškega prosvetnega društva v Šmihelu in Društva slovenskih pisateljev v Avstriji se je namreč odzvalo lepo število ljudi, ki so prisluhnili vezani in nevezani besedi Milke Hartmanove, Luke Sienčnika, Hermana Germa, Anite Hudl, Tončija Haderlapa, Kristjana Močilnika, Andreja Kokota, Janka Mesnerja in Franca Merkača. Milka Hartmanova iz

zdravstvenih razlogov osebno ni bila prisotna, zato pa so prebrali nekaj njenih pesmi.

Predsednik društva Karel Gril je v svojih uvodnih besedah dejal, da so izredno veseli, da je v Šmihelu prišlo toliko naših pesnikov in pisateljev (menda se je zgodilo prvič, da jih je nastopilo osem), ki so se tamkajšnjim ljubiteljem besedne umetnosti predstavili z branjem iz svojih del.

Nastop v Šmihelu je prvi izmed nastopov, ki jih je DSPA izvedlo v okviru načrta, ki ga je naše pisateljsko združenje sprejelo na zadnjem občnem zboru in se je zanj obvezal novi tajnik

dr. Franc Merkač. (Naslednji tak nastop je načrtovan v Šentjanžu v Rožu, predvideni pa so še v drugih krajih našega naseljenega ozemlja). Večer v Šmihelu so s kvalitetnim glasbenim sporedom dopolnile članice glasbene sekcije društva.

Nastop v Šmihelu je potekel pod naslovom Obup in smrt, humor in up koroških Slovencev v njihovi sodobni literaturi. To je dopuščalo branje literature vsake vrste. In tako je tudi bilo. Obiskovalci so bili za pestro hvaležni; ob koncu pa je prišla do izraza želja, da bi naši literati še kdaj brali v Šmihelu.

Knjižni dar Mohorjeve za 1988

Bera knjižnega daru Mohorjeve družbe za leto 1988 je zelo pestra. Poleg koledarja obsega pet knjig, razen tega pa je možno dobiti še knjige z doplačilom.

Glavna tema koledarja je književnost mlajše generacije na Koroškem, vsebuje pa še vrsto drugih prispevkov o leposlovju, likovni umetnosti,

znanosti in politiki.

Med knjigami v zbirki je spet delo Tatjane Angerer, ki je pod naslovom „Čisava župa, pisana pogača in še kaj“ zbrala recepte starih domačih jedi z južne Koroške. Odpusti mi, Nataša, Duhovnik med okupacijo in revolucijo, Tam, kjer se čuje z gaja (kaseta pesmi) in Mali

jaz-sem-jaz – Das kleine Ich-bin-ich (dvojezična izdaja) so naslovi ostalih knjig zbirke, ki jih je možno kupiti tudi posamič, vendar po znatno višji ceni. Cena celotne zbirke, v katero je vključena tudi Pratika, znaša 673 šil.

Knjižni dar je na voljo pri poverjenikih Mohorjeve družbe in v njeni knjigarni v Celovcu.

Popravek

V zadnji številki priloge Slovenskega vestnika je bil pri življenjepisu Matije Prosekarja pomotoma izpuščen del stavka. Pravilno se stavek glasi: „Med 1892 in 1897 ter 1903 in 1907 je bil župan občine Kotmara vas. 1907 je bil med ustanovitelji „Hranilnice in posojilnice v Kotmari vasi“.

Uredništvo

Prisrčno vas vabimo na predstavitev naše prve kasete!

Kraj: Jazz-Cafe Kamot, Klagenfurt/Celovec Bahnhofstraße 9

Čas: 7. XII. 1987, 20.30

ansambel DRAVA

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda 2. 12. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu	TEKA – VRHUNSKI NOVI FOLK z Madžarske	Kulturno društvo Pri Joklnu
Sreda 2. 12. 19.30	Kapela v Šentpetru pri Šentjakobu	KONCERT CERKVENE GLASBE Angela Tomanič (orgle), Ljubljana	Zavod šolskih sester in KKZ
Sreda 2. 12. 19.30	v gostilni pri Miklavžu	DIA-PREDAVANJE SOVJETSKA ZVEZA	SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Petek 4. 12. 19.00	Planetarij (pri Minimundusu) v Celovcu	POMEN RAZISKOVANJA VESOLJA za GOSPODARSTVO IN ZNANOST predava: dr. Alla G. Wasewitsc Vasevič	Avstrijsko- sovjetsko društvo
Petek 4. 12. 20.00	Trgov. zbornica Beljak Hausergasse	H. C. ARTMANN BERE	Villacher Grüne
Sobota 5. 12. 8.00–12.00	Zezna gimnazija za Slovence	DAN STARŠEV IN OBČNI ZBOR ZDURZENJA STARŠEV 8.00: Občni zbor (poročila odbornikov, razprava volitve), 9.30: pogovori z razredniki, 10.15: individualni razgovori s profesorji.	Združenje staršev in ZG
Nedelja 6. 12. 10.30– 18.00	Mladinski dom Mikschallee 4, Celovec	AVSTRIJSKA UČITELJSKA KONFERENCA – SOLIDARNOST Z DVOJEZIČNIMI UČITELJI IN UČITELJICAMI 10.30 – referati na temo: „Dvojezična šola na Koroškem včeraj in danes – germanizacijska instanca. 14.00 – delovni krožki, 17.00 – Skupni posvet, načrt za nadaljnje delo.	Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva in Strokovno združenje pedagoških delavcev in delavk na Koroškem
Nedelja 6. 12. 14.30 in 19.30	farna cerkev v Šentilju	PASTIRSKA IGRA – Andrej Šuster Drabosnjak Po rokopisu Drabosnjaka za predstavo preredila dr. Herta Lauegger. Nastopajo igralci iz Roža in Gur. Režija: Franci Končan, asistent režije: Pavil Zablatnik, scena: inž. Viktor Molka, kostumi: prof. Alenka Bartl, glasba: Lajko Milisavljevič, letkor, Toni Sticker. Nadaljnji predstavi: 19. in 20. decembra v Šentilju.	Krščanska kulturna zveza
Nedelja 6. 12. 14.00 14.00	Kulturni dom v Šentprimozju	MIKLAVŽEVANJE Nastopajo: otroci iz ljudske šole Šentprimozj, mlajši mladinski pevski zbor SPD Danica učenci Glasbene šole	Slovensko prosvetno društvo Danica v Šentvidu v Podjunji
Nedelja 6. 12. 10.30	pri Kovaču	MIKLAVŽEVANJE	Slovensko prosvetno društvo „Valentin Pol- lanšek“ na Obirskem
Torek 8. 12. 14.30 in 19.30	farna cerkev v Šentprimozju	PASTIRSKA IGRA – Andrej Šuster Drabosnjak	KKZ
Torek 8. 12. 20.30	avla celovške univerze	PARODISTIČNI VEČER Core Hartmann-Frost sodelujejo pesalci, 3 muzikanti	proUNIKUM
Sreda 9. 12. 14.45	celovška univerza soba 129	SIMPOZIJ O ANDREJU ŠUSTERJU DRABOSNJAKU. Spored: Otvoritev (prof. dr. Rudolf Neuhäuser, 15.00: Pavle Zablatnik (Celovec): Drabosnjak kot dramatik, Niko Kuret (Ljubljana): O treh neznanih Drabosnjakovih igrah; Bruno Hartman (Maribor): Drabosnjakove igre na poklicnih odrih. 19.00: Jurij Fikfak (Ljubljana): Receptija Drabosnjakovih del; Herta Lauegger (Celovec): Jezikovne značilnosti Drabosnjakovih besedil, (vodja diskusije: Klaus Detlef Olof (Celovec). V času simpozija bo na univerzi tudi razstava Drabosnjakovih tiskov in rokopisov.	KKZ in Slavistični inštitut cel. univerze

SEMINARJI SLOVENSKEGA ZNANSTVENEGA INŠTITUTA

KOMUNICIRANJE NA DELOVNEM MESTU IN SKUPINSKO DELO

dr. Stane Možina, dr. Jože Florjančič,
Petek, 4. 12., 9.00–17.00, v Posojilnici Pliberk;
Petek, 11. 12., 9.00–17.00, v tovarni Elan, Brnca;
(prispevek na osebo 800 šil, pri 10 udeležencih, pri petih udeležencih 1.400 šil.)

NALOGE IN PRAVICE POSLOVODIJ DRUŽB Z OMEJENIM JAMSTVOM

dr. Kristijan Schellander
Sreda, 9. 12., 9.00–13.00, v Mladinskem domu, Mikschallee 4, Celovec (Prispevek na osebo 600 šil, pri 10 udeležencih, pri petih udeležencih 1.400 šil.)

RAZSTAVE

Galerie „C“ Alter Platz, Celovec	STEFAN PASSERING Dela na papirju 1987 Razstava traja do 4. decembra.	
Katoliški dom prosvete v Tinjah	RAZSTAVA DEL DRAGA DUŠKOVIČA Razstava na ogled do 10. 1. 1988	Sodalitas
Četrtek 3. 12. 17.00	Galerie 61, Bahnhofstr. 24 Celovec	DIALOGI – Razstava grafik umetnikov s Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine (Jože Ciuha, Giselbert Hoke, Andrej Jemec, Kiki Kogelnik, Cornelius Kolig, Lojze Logar, Valentin Oman, Klavdij Patčić, Jože Spacal, Lojze Spacal, Franko Vecchiet, Giuseppe Zigaina). Razstava je na ogled do 23. decembra
četrtek 3. 12. 17.00	Hiša umetnikov Celovec	RETROSPEKTIVA DEL EGONA WUCHERERJA Kärntner Kunstverein Razstava je odprta do 31. 12. 1987.
Sobota 5. in Villacherstr. 1F nedeljo 6. 12.		RAZSTAVA DEL BOŽINA KUZMANA Srečanje v ateljeju se bo odvijalo neprekinjeno od sobote od 9.00 do nedelje do 21.00

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo** in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 sndk a. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. **Oglasi:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

H. Verdel: Zgodovina slovenskega lutkarstva

„Die Geschichte des slowenischen Figurentheaters“ je izvirni naslov disertacije Helene Verdel, ki jo je prevedel Janko Moder in je izšla pri Knjižnici Mestnega gledališča ljubljanskega z naslovom „Zgodovina slovenskega lutkarstva“. Knjiga je bila predstavljena na zadnjih Borštnikovih srečanjih v Mariboru in je med strokovnjaki z gledališkega, predvsem pa lutkarskega področja požela veliko odobravanja.

Avtorica v uvodu piše, da je o razvoju lutkarstva „le malo sistematično zbranega gradiva“ in, da ni „skoraj nobenih zaokroženih razprav, ki bi kritično ocenjevale posamezna obdobja lutkovnega snovanja z likovne, tekstovne in animacijske plati“. Reči je treba, da je avtorica s pričujočim delom prav gotovo prispevala kamenček k temu mozaiku, k osvetlitvi slovenskega lutkarstva, čeprav v zelo strnjeni obliki, kot tudi sama ugotavlja.

Pa vendar pričujoča knjiga nudi prijateljem lutkarstva do dobre mere pregled od nastanka te gledališke zvrsti do danes. Posveča se posameznim lutkovnim likom in strujam, ki so se izoblikovale v posameznih časovnih obdobjih.

Naj omenimo, da lutkarstvo med Slovenci na Koroškem nikdar ni bilo deležno posebne pozornosti, zato o njem vemo rasnično malo. Zato pa je avtorica Helena Verdel eno izmed poglavij posvetila tudi „Lutkovnemu gledališču koroških Slovencev“. V tem poglavju navaja poskuse posameznikov in posameznih skupin, ki so bili navadno zelo kratkotrajni, če

izvzamemo Lutke mladje. Ob njih pa se vsebolj uveljavljajo tudi lutkarji KPD Šmihel.

Kot dodatek navaja avtorica tudi programe posameznih lutkovnih odrov, ki nudijo bralcu zelo obširen pregled uprizorjenih del. Vsem prijateljem lutkarstva in tudi tistim, ki se jim bodo šele posvetili, je knjiga gotovo dobrodošel pripomoček za spoznavanje lutkarstva v Slovenskem.

M. P.

200 let rojstva Vuka Karadžića

Pred dvesto leti, 6. novembra 1787, se je v zahodnosrbski vasi Tršić rodil srbski prosvetitelj, jezikoslovec in etnograf Vuk Stefanović Karadžić. Pol stoletja, od 1813 pa do smrti 7. februarja 1864, je živel in delal na Dunaju. Prvotno samouk je Vuk Karadžić – ob pomoči Slovenca Jerneja Kopitarja (1780–1844), znanstvenika in cenzorja na cesarsko-kraljevi dvorni knjižnici (današnji Avstrijski nacionalni biblioteki) – napredoval kot proučevalec južnoslovanskih jezikov in posebej srbskega jezi-

ka. Postal je evropsko priznan znanstvenik ter dopisni član dunajske, berlinske in peterburške akademije znanosti.

Za zgodovino južnih Slovanov je ostal nepozaben kot tvorec novega srbohrvaškega knjižnega jezika na ljudski osnovi pod geslom: piši kot govoriš. Med njegova pomembna dela sodijo med drugim slovnica, slovar, prevod biblije in zbirke srbskih narodnih pesmi.

Na Dunaju sta pretekli teden Akademija znanosti in

umetnosti ter Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo ob spominu na 200-letnico rojstva Vuka Karadžića priredili vrsto spominskih svečanosti. Inštitut je s tem v zvezi izdal posebno številko svojih „Österreichische Osthefte“. – Vuk Stefanović Karadžić 1787–1987, redakcija Walter Lukan in Dejan Medaković –, Avstrijska nacionalna biblioteka pa je pripravila o Vuku Karadžiću in njegovem delu posebno razstavo, ki jo je mogoče videti še do 20. decembra.

KULTURNO PISMO IZ SLOVENIJE

Slovenski knjižni sejem '87

Največji knjižni praznik – tako mnogi imenujejo 8. slovenski sejem knjig, ki so ga v Cankarjevem domu v Ljub-

2500 naslovov knjig, ki so izšle v zadnjih dveh letih pri slovenskih založbah. In zares: na njem se predstavljajo vse založbe na Slovenskem, vključno seveda z zamejskimi iz Avstrije in Italije.

V tem okviru ni mogoče podati niti približne podobe, ki jo daje sejem, na kratko pa je moč reči, da na razstavnih policah do zdaj še ni čutili splošne krize v Jugoslaviji. Pred obiskovalcem se slovenska založniška produkcija – za naše razmere – kaže zelo razvejana, z mnogimi novitetami in kvalitetno opremo.

V okviru sejma, ki je (bil) odprt teden dni, je bila najvaž-

nejša predstavitev 1. zvezka „Enciklopedije Slovenije“, Ves projekt nastaja pri založbi Mladinska knjiga, celotna enciklopedija pa bo imela 13 zvezkov. Odslej naj bi vsako leto izšel po en zvezek.

Kakšna je prva nacionalna enciklopedija Slovencev – a, ne samo Slovencev, ampak sploh prva nacionalna enciklopedija v Jugoslaviji? Ocene te – to je že mogoče reči – izredno pomembne izdaje bodo sledile, zdaj kaže navesti le nekaj vnanjih podatkov: da ima privlačni videz enciklopedij običajnega formata in prinaša mnogo „sporočil“ o stvarnih dogodkih, prav tako važnih za Slovence. Razumljivo je, da posega čez republiške meje in zajema zamejstvo in izseljenstvo, skuša torej prikazati preteklost in sedanjost Slovencev v celoti.

Prvi zvezek vsebuje gesla

J. Horvat

od črk a do ca, vseh gesel v njem pa je 1.139, od tega 538 biografskih in 542 stvarnih. Knjiga je opremljena z mnogimi fotografijami in drugimi gradivi, ki pritečejo enciklopedijam. Kot zanimivost je dodati, da je bilo vseh piscev prvega zvezka 463, sicer pa pri celotnem projektu sodeluje množica strokovnjakov z vseh področij ustvarjanja.

Ne da bi bilo to že kakšno posebno vrednotenje, je vendarle mogoče sklepati, da bo enciklopedija Slovenije ena temeljnih del Slovencev, in po pravici so že na predstavitvi v Ljubljani njeno nastajanje nekateri primerjali s pomenom, ki so ga imele prva slovenska knjiga, Valvazorjeva „Slava“, Prešernove poezije, slovar slovenskega knjižnega jezika itd.

Joza Strauss 75-letnik

Naš zvesti pevec Joza Strauss (slika desno) je na svoji domačiji v Dobu pri Logi vasi v krogu pevcev domačega društva praznoval 75-letnico rojstva. Počastili smo ga s prepevanjem pesmi, ki jih sam z logavaškimi pevci goji že več kot 55 let.

Vsi ga poznamo kot moža besede, ki tudi v času priložitve Avstrije k „tisočletnemu rajhu“, ko smo bili koroški Slovenci obsojeni na smrt, ni klonil, ampak je prav tedaj, leta 1938 prevzel odgovorno mesto predsednika Slovenskega prosvetnega društva v Logi vasi in bil njegov zastopnik do leta 1941, do leta, ko je bilo prepovedano vsako slovensko kulturno delovanje – tudi petje slovenskih pesmi. Tedaj je bil prisiljen oblastem oddati vse premoženje društva – lepo urejeno knjižnico, tamburaške instrumente in vse, kar je bilo v posesti društva. Stvari je moral sam s konjsko vprego zapeljati na žendarmarijo v Rožek. Joza se spominja, da

so to bile najbolj grenke ure na njegovi življenjski poti.

Po vojni se je takoj vključil v obnovo domačega društva in spet postal njegov predsednik ter se pridružil pevskega zboru, v katerem deluje vsa povojna leta. Z nami se veseli in tudi trpi.

Dragi Joza, zahvaljujemo se ti za tvojo vztrajnost, neustrašenost, ko je šlo za obrambo narodne, umetne in cerkvene pesmi in slovenske besede.

Želimo ti veliko zdravja, dobre volje in veselja na nadaljnji življenjski poti sredi tvoje družine, sosedov, prijateljev in pevcev.

Stanko Černic

Prireditev sožitja v Žvabeku

Prizadevni prosvetaši Katoliškega prosvetnega društva „Drava“ v Žvabeku in Oktet „Suha“ sta vabila na prireditev pod imenom Koroški večer. Čeprav je bila tovrstna prireditev v tem kraju prvič, smo vedeli, da bo večer zanimiv. Žvabeški kulturni delavci so k sodelovanju povabili tudi mešani in moški pevski zbor iz Preitenegga v Labotski dolini.

Vsi smo bili presenečeni nad nastopajočimi skupinami in posamezniki, kako čustvene in globoke so bile vezne besede domačih kulturnih umetnikov, direktorja Hermana Germa in Ivanke Polanc. Med zbori je v pozdrav zapel otroški zbor Žvabek pod vodstvom učiteljice Štefke Kap, Pevsko instrumentalna skupina KPD „Drava“ nas je pod vodstvom Rozine Katz presenetila s svojimi vižami in pesmimi; prav tako pa je vse navzoče navdušil znani in priljubljeni Oktet „Suha“

pod vodstvom Pepeja Kropa. Sledil je nastop zboru Sängerrunde Preitenegga, ki je s svojim ubranim petjem napravil dober vtis. Posebnost je bil kvartet „4J“, ki je v Žvabeku nastopal prvič. Iskriava je bila pesem Anite Hudl in Pepeja Kropa „Niba sruteja“.

Spored je potekal v obeh deželnih jezikih. Večer je bil prava kulturna manifestacija in demonstracija za mirno sožitje med obema narodoma, hkrati pa tudi odločen protest proti nameravani ukinitvi skupne dvojezične šole. Ob koncu so vsi pevci, tudi gostje iz Preitenegga, skupno zapeli našo lepo pesem „Njav čriz izaro“.

Polni lepih vtisov smo se vračali na svoje domove in bili navdušeni nad tem, da je v Žvabeku ponovno poglajala korenina slovenske kulture, katere ne bo mogla uničiti še tako močna burja, dokler bodo stali za njo tako neumorni ljudje kot sta Rozina in Lenart Kac. ikej

Plečnik brez konca

Odkritje slovenskega arhitekta Jožefa Plečnika na Dunaju se nadaljuje: v „Ingenieurkammer für Wien, Niederösterreich und das Burgenland“ v četrtem dunajskem okraju (Karlsgasse 9), je še do 22. decembra na ogled razstava „Slopi Jožefa Plečnika“, zanimiva fotodokumentacija, ki jo je sestavil dipl. inž. Damjan Gale. Otvoritve pričujoče razstave se je udeležilo imenitno število obiskovalcev. Feliks J. Bister je ob otvoritvi goste seznanil z zgodovinskimi in družbenim ozadjem Plečnikovega časa in delovanja ter ga prikazal kot važnega činitelja slovenske zgodovine v monarhiji. Damjan Prelovšek in Boris Podrecca sta zaokrožila njegov kulturnopolitični pomen. Trditelj, da Slovenec Jože Plečnik sodi po Otto Wagnerju trenutno med najzanimivejše arhitekture za čas dunajskega fin de siècle, ni pretirna; tudi pričujoča razstava to potrjuje. F. Z.

TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA BRALCEV

Kaj pa Slovenci na avstrijskem Štajerskem?

Ko so v Mariboru 10. oktobra odkrili spomenik generalu in pesniku Rudolfu Maister-Vojanovu, tudi slavnostni govornik, predsednik slovenske socialistične zveze Jože Smole niti z besedo ni omenil rojakov na obmejnem območju avstrijske Štajerske, ki so sicer izrecno navedeni v 7. členu Avstrijske državne pogodbe.

Ker se že nekaj časa ukvarjam s to problematiko, si dovoljujem pripomniti, da bi verjetno morali tudi na takih in podobnih prireditvah – šlo je za kolektivno obujanje zgodovinskega spomina na usodo, prevratno dogajanje v 20. letih ob severni meji – celoviteje obravnavati naše zamejstvo. Iz doslej zbrana zbiranja gradiva za bibliografsko, morda celo zbornično ali monografsko obdelavo vprašanja Slovencev v okrajih Radgona, Lipnice in Deutschlandsberg se namreč ponuja domneva (sklep!?) o povsem neutemeljenem, zgrešenem in škodljivem ločevanju slovenske manjšine v Avstriji, kar je njen štajerski del potisnilo v položaj osame, pozabljenosti, odpisanosti, takorekoč v popolno asimilacijo.

Kljub vsemu je bila v zadnjih dveh, treh letih živa navzočnost najmanj dva tisoč nemško-slovenskih prebivalcev v kakih 20 vaseh od Radgonskega kota do Lučan/Leutschach in Mlak/Laaken vsaj dvakrat „družbeno priznana“. Gre najprej za omembo v poročilu o položaju slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, ki ga je 15. oktobra 1985 obravnavala skupščina SR Slovenije!

Preberimo! „Avstrijska državna pogodba (ADP) zagotavlja avstrijskim državljanom slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživanje istih pravic pod enakimi pogoji, kakor jih imajo vsi drugi avstrijski državljanji, vključno

pravice do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku... V obdobju po podpisu državne pogodbe so nastale tudi razlike v tretiranju položaja Slovencev na Koroškem, Slovencev na Štajerskem in Hrvatov na Gradiščanskem. Za Slovence na Štajerskem do sedaj niso bili sprejeti nobeni zaščitni ukrepi, ki jih zahtevajo določbe državne pogodbe“. V peticiji narodnih manjšin v Avstriji, ki so jo letošnjega marca naslovile na dunajsko Konferenco o evropski varnosti in sodelovanju pa je zelo pomenljivo zapisano: „Slovenska narodna skupnost na Koroškem noče doživeti enake usode kot slovenska manjšina na Štajerskem, ki je tipičen primer posledic tihe asimilacije in neizpolnjevanja mednarodnih obveznosti Republike Avstrije. O obstoju in potrebi po posebnem varstvu slovenske manjšine na Štajerskem pa kljub temu ni mogoče dvomiti“.

Da o njej ni mogoče dvomiti, je še bolje vedel slovenskih general in pesnik Rudolf Maister-Vojanov, ki se je med drugim na Štefanovo, 26. decembra 1918 v Radgoni udeležil prvega tabora prekmurjskih Slovencev in po njem zaupnega posvetovanja s prekmurjskimi prostovoljci-borci za severno mejo. Sicer pa ponavljam, da ni treba segati sedem desetletij v preteklost.

Bistveni za dvojezičen, nemško-slovenski živelj na obmejnem območju avstrijske Štajerske sta zdajšnjost in zlasti prihodnost. V tej zvezi je gotovo razveseljivo očitno poraslo zanimanje za štajerske zamejske rojake – vsaj med strokovnjaki-raziskovalci in publicisti z obeh strani meje. Končno smo tudi dočakali, da se je javno oglašil (identificiral!), najbrž sploh prvič v povojni zgodovini slovenske manjšine na avstrijskem Štajerskem, eden iz peščice njene intelektualne elite. V letošnji 4. številki mariborske revije „Znamenje“ je namreč izšla razprava prof. dr. Wolfganga Leopolda

Gombocza, univerzitetnega docenta na filozofskem inštitutu graške univerze, rojenega v Pótrni/Laafeld v Radgonskem kotu, z naslovom Zakaj ne? Ali: Avstrija in njeni Slovenci: Poslednje nadaljevanje.

Gre za neprizanesljiv, ofenziven tekst, ki ne bi smel ostati brez odziva v širši slovenski in avstrijski družbeni skupnosti.

Prvi mož slovenske frontne organizacije Jože Smole je v govoru ob odkritju Maistrovega spomenika v Mariboru opomnil, da obljube oz. obveznosti, ki izhajajo iz 7. člena Avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 ter plebiscita iz leta 1920, delajo dolg. „Še vedno čakamo“, je pribil. Tudi štajerski Slovenci čakajo. Je/Bo prepozno?

**Branko Žunec
Murska Sobota**

Armes Österreich!

Als Vorsitzender der Hochschülerschaft Klagenfurt möchte ich mich zu diesem Thema zu Wort melden, um Mißverständnisse in der Bevölkerung aufzuklären. Der studentische Protest richtete sich von Anfang an gegen das gesamte Asozialpaket der Regierung, das massivste Kürzungen für Pensionisten/innen, Arbeitslose, Lehrlinge, berufstätige Frauen, Student/inn/en und deren Familien mit sich bringt. Daneben gibt es in Österreich millionenschwere Unternehmer und Kapitaleigner, denen nichts genommen wird.

Ihre Millionen liegen sicher auf anonymen Bankkonten und werden nicht versteuert. Milliardenbeträge werden jährlich auf diese Art dem Staat hinterzogen. Gleichzeitig werden schrottreife „Abfalljäger“ und sündteure Raketen um Milliardenbeträge gekauft.

Laut letztem OECD-Bericht zählt Österreich zu den fünf kreditwürdigsten Staaten der Welt (weit vor den USA). Der Großteil des Budgetdefizits sind Inlandschulden an heimische

Großbanken. Auch an privatem Reichtum mangelt es in unserem Land nicht. So verdient 1 Prozent der Österreicher etwa 30 Prozent des Gesamteinkommens, während heute schon ca. 500.000 Bürger/innen unser „Wohlfahrtsstaates“ unter dem Existenzminimum dahinsiechen.

Geht das Asozialpaket in der jetzigen Form durch, dann werden weit über 1 Million Österreicher/innen unter die Armutsgrenze sinken. Im Bildungsbereich wird Österreich in wenigen Jahren auf das Niveau eines Schwellenlandes zurückfallen!

Die Reichen werden reicher, die Armen werden ärmer! Wer hat, dem wird gegeben, wer nichts hat, dem wird das letzte genommen. Das ist „Umverteilung“ auf österreichisch! Das ist aber auch der wahre Grund der Studentenstreiks, die leider nicht auf den vom Asozialpaket betroffenen Großteil der Bevölkerung übergegriffen haben. Armes Österreich!

**Heimo Schwarz,
Vorsitzender der
ÖH Klagenfurt**

„Typische Kärntner Lösung“

Wer, abgesehen vom deutsch-nationalen Lager, welches schließlich weitgehend zu befriedigen war (und nur darum ging es!), keinerlei Würdigung (für was?) zu erwarten hat, der muß dieselbe eben selbst vornehmen! So loben also die Parteien ihre „Kärntner Schullösung“ und meinen auch noch kühn, daß sie damit „das Gemeinsame vor das Trennende gestellt haben“! Zugleich wird aber z. B. darauf verwiesen, daß den Vorstellungen und Wünschen der Kärntner Slowenen kaum entsprochen werden konnte, „was eben auch ein Wesenszug der Demokratie sei“!

Natürlich!

„Aus einer Minderheit sind, aufgeteilt auf mehrere Parteien, bei Wahlen nur wenige Stimmen zu holen und auch nur wenige zu verlieren! Also darf und kann man diese oh-

ne nennenswerten Schaden dadurch zu nehmen, ohne weiteres vergrämen! Betreffend die Mehrheit wird es da allerdings gefährlich! Somit treffe man stets Entscheidungen – und das es bisher immer so war, läßt sich nachweisen – welche sich in bevorstehenden Wahlausergebnissen (1989 sind Landtagswahlen in Kärnten) in der Masse gut an die Frau/ an den Mann bringen lassen!

Hier hinein fiel auch die monoton wiederholte Behauptung (solches wider dem Ergebnis des verhungerten „Schulvolksbegehrens '84“), daß dasselbe ein Resultat erbrachte, „welches als Wunsch und Verlangen der Bevölkerungsmehrheit“ (?) gewertet werden mußte. Zur Erinnerung: Lächerliche 9% der stimmberechtigten Bevölkerung haben das „Volks“-begehren der eigentlichen Partei Nr. 1 im Lande, des KHD, unterzeichnet! Es hätten auch ohne weiteres nur zwei, vier oder sechs Prozent sein können, – und die „Lösung“ wäre so über den Tisch gegangen!

Das ist eben auch Kärnten, – und das ist so, wenn Parteien, gemäß ihrer Grundeinstellung (wenig schmeichelt!) ein Volksbegehren als willkommen ansehen!

Zahlreiche andere, zahlenmäßig starke Volksbegehren in Österreich, z. B. jenes gegen den Bau des Konferenzentrums mit 1.364.000 Unterschriften, wurden ganz einfach kühl vom Tisch gefegt! (auch ein Wesenszug unserer Art von „Demokratie“!) Aber niemand, auch die Slowenische Volksgruppe nicht, der die „typische Kärntner Situation“ seit langem kennt, wird eine andere „Lösung“ des, nur von deutsch-nationalen Kreisen künstlich aufgeschaukelten „Schulproblems“ erwartet haben!

Das ist eben „kärntnerisch“! Somit ist die amtlich herbeizuführende „Kinderscheidung“ beschlossen und wird mit Beginn des Schuljahres 88/89 in Kraft treten!

**Guttenbrunner Herbert,
Köttmansdorf**

KAROLINA KOLMANIČ Izzvenela je pesem

Izzvenela je zadnja koračnica. Godbeniki so zaprli gostinška vrata in izginili za njimi. Novi družini sta se skupaj odpravljali v verin dom. Nekaj minut so se motali ob avtomobilih. Tedaj se je oglašil Verin tast, gost iz tujine:

„Emil, boš lahko vozil?“

„Vozil? A vozil, da bi? Kaj pa?“

„Ja, avto, moj avto; se pravi, tvoj avto.“

„Oče, tale BMW misliš.“

„Tega. Tvoj je. Tu so ključi.“

„Jezus, saj si nor! Takšno drago reč izročajš na tujem dvorišču. To se vendar naredi doma, bolj svečano“, ga zavrne žena.

„To je pač vseeno“, se zareži sin in začne iskati ključavnico.

„Oče, hvala, res hvala! Ampak jaz sem tako nacejen, da še odpreti ne znam, še vrat ne vidim, ne da bi vozil. Hahaha! Človek se prvič ženi in mora zaznati odhod zlate svobode.“

Andrej se ponudi:

„Če mi zaupate, bom jaz. No, take nagle in dragocene stvarce res še nisem krmaril. Bom pa previden! Ženin in nevesta, kar stisnita se, da bo prostora še za taščo. Vi, gospod, pa prosim sedite k meni, kjer boste lahko reševali situacijo, če bom naravnal preveč proti jarku.“

„Mama, ti pa kar k meni! S to bolho bom že pricijazil do doma“, je vabil oče.

„Nič ne bo z domom. Kar k nam bomo zavili. Boste pri nas malo prespali in šele potem se bomo pogovarjali o poti domov“, je med smehom ukazovala tašča.

Pred domačim pragom je Emil objel Vero, si jo nerodno vzel v naročje in po stari šegi odnesel prek praga. Tam jo je postavil na tla.

„E, sin, premalo. Naravnost v spalnico.“

„Ne gre, oče. Komaj vidim stopnice, ne da bi jih s tovorom prehodil“, je momljajl Emil.

Da bi ubranila sina, se je hitro vmešala mati:

„Saj je snaha naša in stopa v domačo hišo. Tu starih navad ni treba strogo upoštevati.“

Vera jo dopolni:

„Ne obirajmo se. Komaj čakam, da si sezujem te grozne čevlje in odložim obleko in se spravim v vodoravni položaj.“

Gospodinja je nekako odrejala sobe:

„Andrej, ti pojdi kar v Verino sobo. Za vaju je postlano v sobi za goste.“

„Hvala, saj ne bi bilo treba; vendar če je že pripravljeno, se bova malo zleknila, kajne, mati“, je Verin oče nagovarjal.

Ko sta zaprla vrata za seboj, se je mati oglašila:

„Misliš, da se bosta onadva zdaj pobotala?“

„Ne vem. Vprašaj ju!“ jo je zavrnil in se obrnil na kavču v drugo stran.

„Kaj se pretvarjaš. Saj vem, da ne boš mogel spati; v tuji in tako gosposki hiši pa še celo ne.“

„Bom, sem preveč popil. Počitek mi bo dobro del.“

„Jaz mislim, da bo zdaj doma ostal. Človek se mora sčasoma naveličati tujine.“

„Sinova poroka je, meni, takoj preusmerila njegovo življenje. Ni, da veš. Moški se ne odločajo tako naglo. Premislilo.“

„Seveda, ti si tisti, ki si vedno vse premislil, mh. Ko si hodil...“

Ni ga hotela razdražiti, zato je nadaljevala s spremenjenim glasom.

(dalje prihodnjič)

Pliberška in globaška posojilnica združeni

V petek, dne 20. novembra 1987 se je v prostorih Posojilnice-Bank Pliberk odvijal redni občni zbor. Na dnevnem redu je bilo poleg rednih poročil tudi sklepanje o spojitvi Posojilnice-Bank Globasnica s Posojilnico-Bank Pliberk ter volitev upravnega ter nadzornega odbora. Zanimanje za ta občni zbor je bilo precejšnje, vsaj se ga je udeležilo preko 120 zadruženikov in so bili navzoči tudi visoki občinski narodni politiki naše skupnosti.

Če bo tudi na naslednjih občnih zbore vladalo tako zanimanje, potem smo lahko trdno prepričani o nadaljnjem razvoju in razcvetu zadružne posojilnice.

Poročila so podali predsednik upravnega odbora L. Kolenik, predsednik nadzornega odbora L. Apovnik ter poslovodji J. Nachbar in J. Mandl. Rezultati razveseljivo kažejo na dober in uspešen razvoj posojilnice v zadnjih letih. Naj navedemo samo bilančno vsoto, ki je znašala leta 1982 samo 77 milj. šil. in se je v letih 1983,

1984, 1985 in 1986 povzpela na 95 milj., 117 milj., 148 milj. ter 151 milj. šil.

Skupna bilanca z združenjo globaško posojilnico pa bo znašala okoli 200 milj. šil. Bilančni rezultat je bil vseskozi pozitiven. Leta 1985 je imela 812 članov, leto za tem 844, letos pa kaže, da se bo število članov povzpelo na 1.000, saj je bilo samo v letu 1987 mogoče zvišati vsoto deležev za nad 500.000 šil. To je razveseljivo, ker novela Zakona o kreditnem gospodarstvu zahteva določen jamstveni kapital, ki ga lahko posojilnica zbere z novimi deleži ali preko uspešnosti poslovanja.

Sprejeta so bila tudi nova pravila, ki predvidevajo razširitev števila članov upravnega ter nadzornega odbora ter v poglavju delokroga tudi še razširjajo dejavnost na dodatne naloge kot n. pr. športni toto in loto.

Nekoliko napeto je bilo pri volitvah v upravni odbor, ker je bilo pričakovati, da bodo imeli zadruženiki izbiro med več kandida-

ti. Zaradi dobrega poslovanja upravnega in nadzornega odbora ter poslovodij, pa zato ni bilo nobene potrebe, kar so tudi prej poudarili novi zadruženiki, ki so se javili k besedi.

S tajnimi volitvami pa je bil za predsednika upravnega odbora ponovno izvoljen Lipej Kolenik. Z veliko večino je bil za prvega podpredsednika izvoljen Stanko Vavti, soglasno za drugega podpredsednika pa Alojz Gregorič. Soglasno so bili v nadzorni odbor izvoljeni tudi Janez Apovnik kot predsednik, za podpredsednika pa dir. Jožko Konzilija in Alfred Kral.

Naj ob zaključku tega poročila še omenimo, da je na občnem zboru povzel besedo tudi predsednik Zveze slovenskih zadrug Miha Antonič in se je zahvalil upravni in nadzornemu odboru ter oslovojem za uspešno delo in pozval zadruženike k medsebojni spravi in enotnosti. Pravtako se je Posojilnici-Bank zahvalil za njeno naklonjenost mestni svetnik Fric Kumer. **Hak**

Novi odbor Posojilnice-Bank

predsednik: Pliberk

1. podpredsednik:

Stanko Vavti

2. podpredsednik:

Lojz Gregorič

odborniki:

Sigi Stropnik, Janez

Buchwald, Stanko

Vrhnjak, Marko Trampuš,

Lenart Katz, Janez

Hudl, Valentín Šumnik,

Jožko Nachbar, Jurij

Mandl, Andrej Kumer.

Aktualne tržne informacije za kmete

V zimskih mesecih imajo kmetje možnost nakupa mineralnih gnojil po ugodnejših cenah zaradi zimskih skladiščnih rabatov. Poleg mineralnih gnojil avstrijskega izvora imajo zadruga letos v prodajnem programu tudi jugoslovanska gnojila tovarna INA iz KUTINE.

INA KUTINA je največji proizvajalec mineralnih gnojil v Jugoslaviji: Opremljena je s sodobno zahodnoevropsko tehnologijo.

V programu imamo: NPK-gnojilo: 15% N, 15% P² O⁵, 15% K²O in dušično gnojilo 27% N (Nitromonkal). Ekonomsko zelo zanimiva gnojila so najcenejša od decembra dalje. Pozanimajte se v naših zadrugah.

Semena za setev 1988

V interesu pravočasne in gotove oskrbe kmetov s kvalitetnim semenskim materialom bi opozorili na možnost prednaročil. To predvsem zato, da se pravočasno zagotovi prednakup potrebnih semen kmetijskih poljščin, ki se pridelujejo na Koroškem. V mislih imamo predvsem sorte **krompirja, graha, jarih žit** in semenske koruze. Prosimo, javite vaše želje krajevnim zadrugam.

Krmila:

Oskrba s krmnimi žiti je za prihodnje leto zagotovljena. Za gorske kmete po

ugodnih pogojih. Pogoji in začetek akcije še niso znani – verjetno v naslednjem mesecu.

Soja:

V zadnjem tednu je prišlo na svetovnem trgu do podražitve sojinah tropin za vsaj 20–30 grošev pri kg. Za prihodnje mesece pravtako napovedujejo trdnjše cene soje.

Pesni rezanci:

Po spravilu sladkorne pese je sedaj na trgu spet dovolj pesnih rezancev. Poznamo rezance v paletirani in nepaletirani obliki. Običajno so pesni rezanci avstrijskega izvora še melasirani – (vsebujejo več sladkorja) kot pesni rezanci iz uvoza, ki ne smejo vsebovati melase.

Pesni rezanci so energetsko bogato krmilo za govejo živino, ovce in tudi plemenske svinje. V prehrani živali imajo določen dietični učinek. Energetska vrednost v kg suhe snovi znaša skoraj 700 škrobnih enot (ječmen jih ima 800 na kg). Suhe snovi so pa revne po vrednosti osnovnih beljakovin.

Zaostren položaj v prašičereji

Predvsem zaradi ugodnih cen prašičev in zelo neugodne situacije na trgu govejega mesa, se je v zadnjem letu močno razširila prašičereja. Posledica tega razvoja je padanje cen klavnih prašičev kot tudi pujskov. Rezultati štetja (3. sept. 1987) izkazujejo v Avstriji za 80.000 višji stalež prašičev kot pred enim letom. Število brejih plemenskin svinj se je povečalo za 3,4% ali 7.700 glav.

Najmočneje se je spet razširila reja prašičev v Gornji in Nižji Avstriji ter na Štajerskem, stalež

Združeni bomo močni samo tedaj, če bomo enotni

Naše zadružništvo se nahaja v fazi prestrukturiranja. Na osnovi novele Zakona o kreditnem gospodarstvu smo prisiljeni, da se na novo združujemo, da

Lipej Kolenik, ponovno z veliko večino izvoljen za predsednika pliberške posojilnice.

ustvarjamo večje enote in bolj ekonomsko poslovanje, da bomo lažje izpolnili naš namen, ki je podpirati gospodarstvo in korist naših članov. Narbdnopolitično gledano je vsaka spojitve velika škoda, ker odpadejo celi odbori idealistov, ki so br... delovali za naš skupni dobrobit in vedno videli najprej naše skupne potrebe, včasih celo v svojo lastno škodo. V stoletni tradiciji slovenskega zadružništva na Koroškem so tudi obdobja, ko so bili naši idealisti pod krutimi pritiski in večkrat zasramovani, ko so pod težkimi pogoji kljubovali in le njihova močna vola

in upanje v lepšo bodočnost sta botrovali, da so se naše zadružne strukture obdržale. Tako so v Pliberku kmečka gospodarska zadruga, posojilnica in živinorejska zadruga vsaka po svoje razvile sodobne pogoje in vsestranske dejavnosti. Vse tri zadruga pa izhajajo izpod skupne strehe, iz starega Breznikovega skednja. Čeprav ima danes vsaka svoj sedež, pa nikakor ne smemo pozabiti, da smo vsi zadruženiki, da imamo vsi skupni cilj in da moramo vsi videti vse potrebe v plodnem medsebojnem sodelovanju, solidarnosti in medsebojni pomoči. Vsi vemo, da so pogoji na kreditnem in blagovnem sektorju različni, da denar, kjerkoli je plasiran donaja in da blago, ki je na zalogi vedno povzročja strošek in vsaka zaloga se mora financirati. Za vsem tem delom stojijo odbori, ki imajo svoje gonilne sile v osebah predsednikov, odločajo pa skupno in tako je treba videti tudi uspehe kot sad skupnega dela.

Občni zbor pliberške posojilnice je podal obračun uspešnega in plodnega dela v zadnjih dveh letih, potrdil uspešne zaključne račune in izglasoval organom soglasno razrešnico z zahvalo. Kljub temu so bile zaželjene spremembe v odboru in so bile prisotne tudi emocije, ki pa nimajo povoda na osnovi stvarnega dela. Izvor teh emocij je treba videti v neusklajenosti pri Zvezi v Celovcu, ki so nastala pod pritiskom prevelikih izpadov drugod. Vendar so številni člani znali stvarno presoditi pri tajnih volitvah za predsednika, ki so najbolj demokratičen način, za koga se odločijo in komu zaupajo odgovornost, ki bo s spojitvijo z globaško posojilnico še večja. Rezultati so jasni, zdaj pa je na vrsti predsednik Zveze Miha Antonič, da bo uravnal zadeve v odborih Zveze tako, da bodo v prid vsem članom in članicam in da bo možno spet dobro in prijateljsko sodelovanje. Odgovorni v Borovljah pa se naj zavedajo, da so prizadeli našemu sistemu hud udarec, da smo vsi utrpeli na ugledu in da naj izkazana pomoč Zveze ne bo enosmernica in urejena samo s sklepi. Finančna pomoč mora imeti povratno karto. V tem smislu jim želimo, da bodo v bodoče bolj uspešno gospodarili in izključili vsakršno špekulacijo. Zveza slovenskih zadrug mora tudi v bodoče podpirati vse naše blagovne zadruga, ki imajo težje pogoje.

Jožko Nachbar

INFORMACIJE

ZVEZA SLOVENSkih ZADRUG
POSOJILNICE
VCLANJENIH PODJETIJ
ZADRUGNI MARKET
TER V NJE

Redakcija: dipl. inž. Stefan Domej (SJK), Drago Pörtsch, dipl. inž. Joza Habernik, Mirko Oraže (ZSZ);
Jožko Nachbar (Posojilnica Pliberk); priložnostno drugi sodelavci.

Pred tremi meseci so ugasnili reflektorji v naravnem gledališču v Svatnah pri Šentjakobu. Obmolknili so zloglasni šansonci, pospravili smo sceno. Kakor da smo zadeli v bolečo rano, se Miklova Zala vedno spet pojavlja, ob njej pa njena zvestoba, krepost, vernost (komu?). Pojavlja se vprašanje,

Je bila Miklova Zala '87 potrebna?

Vabimo vas na diskusijo o tem, dne 3. decembra t. l. ob 19.30 uri v farno dvorano v Šentjakobu.

Sodelovali bodo:
 Maria HALMER, glavna urednica Kärntner Kirchenzeitung;
 Dr. Bruno HARTMAN, dramaturg Miklove Zale 87; Pepej MARKETZ, župnik v Šentjakobu v Rožu; Peter MILITAROV, režiser Miklove Zale 87; Slavko PEZDIR, kulturni urednik Dela; Hanzi TOMAŽIČ, glavni urednik Nedelje; Hanzi WIESER, igralec Miklove Zale 87; Hanzi WUZELLA, pravtako.

Vsi, ki vas Miklova Zala 87 tišči, pristočno vabljeni.

Slovenska prosvetna zveza

Slovenski vestnik

GLASILA ZNAČAJNE DRUŠTVENE MISIJE

Naši sunarodniki u Koruški nemaju dnevni list, niti vlastitu televizijsku emisiju, pa su im nedeljni listovi glavna poluga informisanja, što se ogleda u nacionalnoj svesti mlade slovenačke inteligencije u susednoj Austriji.

Piše
SLAVKO FRAS

Poslednjeg dana skupštine Saveza novinara Jugoslavije učenici će posetiti Korušku gde će razgovarati sa predstavnicima slovenačke nacionalne zajednice u Austriji. Među njima biće — u punom broju — i naše kolegice i kolege koje rade u sredstvima javnog informisanja, koliko ih je na raspoloženju slovenačke manjine. Zato će učesnicima sigurno koristiti da unapred saznaju nešto više o slovenačkom novinarstvu u Koruški.

Bez sopstvenog televizijskog programa

Da bude odmah jasno: Slovenci u Koruški nemaju nijedan dnevni list, kao ni vlastite televizijske emisije. Ali imaju svoju emisiju na celovškom regionalnom radiju — otprilike po sat dnevno — koja informiše pripad-

nike slovenačke manjine o manjinskoj problematiki, ali i o lokalnim događajima i zbivanjima u kulturnim društvima. Većinu programa sačinjavaju slovenačke narodne pesme, a osim toga emisija je posvećena i brizi za slovenački jezik. U ovim emisijama sudeluju novinari Mirko Bogataj, Horst Ogris i ostali — njih ćete verovatno sve upoznati u Bilčovsu. A što se tiče televizije — koruški Slovenci se već dugi niz godina na svim nivoima bore za svoj udeo u televizijskoj informaciji koja je sigurno najtežak, međutim do sada nisu ništa postigli. Austrijske vlasti su se, naime, uvek protivile vlastitim slovenačkim televizijskim emisijama, što ide tako daleko, da u velikoj meri blokiraju čak i najosnovnije izveštavanje o problemima i akcijama slovenačke narodne zajednice na nemačkom. Borna za „vlastito televizijsko mesto pod suncem“ svakako je jedan od centralnih političkih zadataka slovenačke manjine u Koruški. Ipak, čini se kao da će se na ovom području ipak nešto pokrenuti.

Najveća mogućnost informisanja su, znači, nedeljni glasila. Kao što je poznato, u Koruški postoje dve slovenačke organizacije: Savez slovenačkih organizacija, koji je socijalističkog usmerenja, i Narodni svet koruških Slovenaca, koji važi kao

konzervativnija grupacija. Ove oznake, međutim, proističu više iz uslova koji su vladali u prošlosti, jer se u svakidašnjem političkom radu ove razlike ni ne primećuju. Obe organizacije, naime, nastupaju jedinstveno i s konsenzusom što se tiče svih problema koji se odnose na realizaciju odredbi člana 7 Austrijskog državnog ugovora, znači na manjinsku politiku. Dr Matevž Grlic i diplomirani inženjer Feliks Wieser, predstavnici ovih organizacija, pripadnici su mlade generacije i u mnogo čemu istih misli.

Jedinstven nastup s konsenzusom

Savez slovenačkih organizacija / Zveza slovenskih organizacij izdaje nedeljni list „Slovenski vestnik“ koji izlazi od 1946, tako da je u više od 40 godina postojanja obavio veliku osveštavajuću misiju među koruškim Slovencima. „Slovenski vestnik“ se u poslednje vreme tehnički i konceptualno modernizovao, tako da deluje i žurnalistički sveže. Pre nekoliko meseci njegov glavni urednik postao je Ivan Lukan koji je više od 10 godina radio kao novinar (pisao je na nemačkom jeziku) u glasilu koruške Socijalističke stranke „Kärntner Tageszeitung“, pa se kao urednik lokalne rubrike u ovom listu afirmisao u celoj zemlji. Kad je austrijski Slovenac Lukan

Letopis slovenskog življenja: listovi naših sunarodnika u Austriji

prešao iz nemačkog lista u slovenački, to je bio pravi pravcati politički događaj koji je između ostalog dokazivao da nacionalna svest mlade slovenačke inteligencije jača i da su jezičke granice u Koruški fluidne, bar što se Slovenaca tiče. Urednik kulturne rubrike u Lukanovom listu je poznati pesnik Andrej Kokot, a kao politički novinari sudeluju i Andrej Mohar i Vinko Wieser.

Fluidne granice slovenskog jezika

Nacionalni svet koruških Slovenaca (Narodni svet koruških Slovencev) izdaje

nedeljni list sa jednostavnim naslovom „Naš tednik“. Osnovan je u godini velikih političkih i ideoloških previranja 1948 (nekada se zvao „Kronika“). Isto kao i „Slovenski vestnik“ i „Naš tednik“ se sve vreme bavi manjinskom politikom i nudi slovenačkoj populaciji informacije o djelatnosti Nacionalnog saveta i njegovih organizacija, naročito Hrišćanskog kulturnog saveza. Već nekoliko godina ponosi se modernim, malim formatom, koji omogućava živahan i dinamičan prelom lista, te izričito isticanje vodećih tema. Odradavno njegov je urednik mladi Josko Kulmeš koji sa svojim saradnicima Francijem Wakouni-

gom, Richardom Grlicem i ostalima stvara privlačan i rado čitan list.

To naravno nisu jedina glasila slovenačke manjine. U Celovcu tako, recimo, izlazi mesečna literarna revija „Celovski zvon“, svake nedelje štampa se i verski list „Nedelja“, omladini je posvećen „Naš rod“, a odbornici slovenačke izborne grupe — Koruške jedinstvene liste — u pojedinim dvojezičnim opštinama povremeno izdaju vlastita glasila. Nešto više o profesionalnim, materijalnim i političkim problemima sa kojima se susreću naše slovenačke kolege u Koruški, saznaćemo prilikom susreta u Bilčovsu.

naša Štampa

Novi predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije, glavni i odgovorni urednik slovenskega štirinajst dnevnika „naši razgledi“ Slavko Fras, je v zadnji številki jugoslovanskega novinarskega časopisa „naša štampa“ predstavil slovenske medije jugoslovanski novinarski javnosti. Prispevek, ki obširno poroča o delu in ciljih slovenskega oddelka Avstrijskega radia v Celovcu, ne pozabi poleg Slovenskega vestnika in našega tednika omeniti tudi drugih slovenskih publikacij na Koroškem kot so to „Nedelja“, „Mladi rod“ itd.

„Kdo profitira od presežkov v kmetijstvu?“

Letos je Avstrija za prodajo kmetijskih presežkov porabila 10 milijard šilingov. Predvsem so proizvedli preveć žita, mleka in govedine. Pred nekaj već kot 10 leti je bil položaj še popolnoma drugačen. Tedaj še ni bilo presežkov. Avstrija je za svoje potrebe še premalo proizvajala. O tem, da so tri parlamentarne stranke politično zamudile ukrotiti ta proces in o možnih spremembah kmetijske politike v Avstriji, je v petek zvečer v celovškom domu sindikatov govoril dr. Gerhard Steger, sodelavec finannega ministarstva. Svaril je tudi pred posledicami pristopa k Evropski gospodarski skupnosti. Prav tako pa je zavrnil vse, ki skušajo bodoćnost kmetijstva slikati v rožnatih barvah, kajti če se domaća agrarna politika ne bo bistveno spremenila, bo prišlo še du hujših posledic.

Predavanju na temu „Kdo profitira od presežkov v kmetijstvu“, ki so ga skupno organizirali Dr. Renner-Institut, SPÖ-kmetje in socialistična mladina, je z zanimanjem sledilo okoli 100 poslušalcev.

Trenutno stanje je nevdružno, ker neposredno bremeni vse državljane (preko prora-

čunskih podpora) in kmete, ki jim otegujeju doloćen delež pri cenah za mleko in žito. Ni pa tako, da bi vsi trpeli. Za sedanje katastrofalno stanje niso krive samo stranke, ki so v zadnjih desetih letih zamudile zajeziti previsoko produkciju; dr. Steger je krivdo in odgovornost za današnji položaj prisodil doloćenim gospodarskim krogom, ki s presežki mleka, žita in živine, nekateri celo večkratno zasluđuju. Gre predvsem za rafajznovo zvezu in njene firme, ki želiju, da bi ostalo tako, kot je.

Nekaj podrobnih podataka:

Za podporo pri izvozu kmetijskih presežkov in za druge ukrepe odpade najvećji delež na žito (4,2 milijarde šil.), sledi mleko (4 milijarde) in goveja živina (2 milijardi). Kdo plaća teh 10 milijard? 6 milijard vze meju iz državne proraćuna (davkoplaćevalci), 3,5 milijarde prispevaju neposredno kmetje, 0,5 milijarde pokrijeju iz drugih prispekov.

Vzemo n. pr. presežek mleka. Letos ga bomo proizvedli 21% već kot ga v Av-

striji lahko porabimo. Kmet dobi za liter približno 5 šil., za vsak liter, ki ga je preveć, pa plaćamo 7,5 šil. (Za vsak kilogram masla je treba doplaćati 53 šil., za kg sira 45 šil. in za druge mlećne produkte 35 šil.)

Kdo zasluđu?

Podjetja mlekarkega gospodarstva izvaćaju sama. Cim već eksportiraju, tem već zasluđuju, zato jim je prav, če ostane tako kot je, ali će se presežki celo povećaju. Mlekarstva podjetja uvaćaju cenećše tuje mlećne produkte, tudi pri tem zasluđuju svoj delež. Povrh tega pa je mlekarstvo gospodarstvo postalo lastnik tistih podjetij v Španiji, ZDA, ZRN, v Italiji in drugje, ki prodajuju iz Avstrije eksportirane produkte. Tako zasluđuju še na ta naćin.

90% mlekarstva je v rokah rafajznovk, le 10% upravljaju obrtnici.

Sistem je torej takšen, da doloćeni dejavnici profitiraju od sedanjega stanja, prav posebno, ker imaju nadposameznimi podroćji tudi monopol.

Podoben položaj je tudi pri žitu. Preko zagotavljenih cen

zasluđuju predvsem tisti kmetje, ki proizvaćaju za izvoz, oz. podjetja, ki prejemaju podpore za skladićenje pšnice in drugih vrst žita; povrh tega pa ga tudi izvaćaju. Dr. Steger je svaril pred reklamo za proizvođno nekaterih alternativnih vrst, ker so proizvođni stroški v primerjavi s ceno na svetovnem tržišću tako visoki, da potrebujuju spet podporo.

V Avstriji je vsako 3. govedo višek. Tudi na tem podroćju zasluđuju predvsem velika podjetja in veleposesnici, ne mali kmetje. Ena možnost za omećitev bi bila, da bi smel vsakdo rediti le toliko komadov živine, koliko ima sam zemljišća za krmo.

To pa ni vse! Zaradi takšne kmetijske politike propadaju mali in srednji kmeti. Dvorišća in hlevi ostajuju prazni. Ljudje se odselujuju iz kmetij, kar pomeni tudi propadanje vaških skupnosti in spremenjeno vaško kulturo. Nastajuju tudi veliki socialni in sociološki problemi. Mali kmetje si vse teže ustvaraju družinu, ki bi lahko živela od kmetije, zato se zaposlujuju na težjih delovnih mestih, ki jih še hitreje izćrpavaju.

Predavatelj se je poglobil še v vrsto drugih detaljov. Poudaril pa je, da bo treba hitro ukrepati. V prihodnjem letu bodo v parlamentu sprejeli nov zakon o urejevanju tržišća (1. julij 1988). To bi bila priložnost za radikalne spremembe. Če pa bodo to zamudili, bodo posledice hujše kot v podržavljenem gospodarstvu.

Kakšne so torej možne rešitve?

Kontingenti? Omećevanje s kontingenti postaju vedno manj pregledno, vedno već je birokracije, brez pravih efektov. Steger je zagovarjal popolno spremembno podpor. Dosedaj se subvencionira vsak posamezni kg, liter itd. To je v korist velikih kmetov, trgovine in birokracije.

Podpora naj bi neposredno dobil kmet. Le tako se ne bi redili vmesni elementi, kmet bi imel garanciju za svoj obsto.

Direktna podpora kmetom pa bi bila potrebna predvsem ob prikljućitvi Avstrije h Gospodarski skupnosti, kajti tedaj većina avstrijskih kmetov ne bi bila već konkurećna.

1:7 – Konec sanj za slovenske šahiste...

Sanje slovenskih šahistov o prvaku v spodnji ligi-vzhod in o vstopu v koroško deželno šahovsko ligo so v nedeljo prekrizali močni igralci celovškega ASK-ja. V gostilni Müller v Celovcu se je za slovenske šahiste, ki so pred tekmo še računali s tesnim izidom, odigrala prava drama. Na koncu – po sedmih urah! – se je rezultat glasil 1:7; – prvo moštvo je doživelo najvišji poraz v času svojega tekmovanja v koroškem šahovskem prvenstvu.

Začetek tekme je bil za slovenske šahiste še obetaven. Justin Polanšek je imel proti koroškemu mladinskemu prvaku Thalerju celo pozicijsko prednost, Alojz Gallob na drugi deski ni dovolil nasprotniku Hipflu nobene prednosti in tudi Gorazd Živkovič

je po otvoritvi imel proti bivši ženski državni prvakinji Henningsovi enakovredno pozicijo.

Gallob in Živkovič sta uspešno branila pozicijo in dosegla neodločen rezultat, vsi drugi pa niso zdržali pritiska in zgubili igro.

Za resignacijo po tem hudem porazu kljub temu ni vzroka! Nasprotnik je bil tokrat premočan, je pa bil eden redkih, kateremu slovenski šahisti niso bili kos!

Igrali so: Justin Polanšek (0), Alojz Gallob (0,5), Gorazd Živkovič (0,5), Franc Rulitz (0), Ivko Ferm (0), Herbert Rulitz (0), Ivan P. Lukan (0), Xhelal Hoti (0).

Naslednja tekma je proti Wietersdorfu!

Gorazd Živkovič in Lojze Gallob sta v zadnji tekmi Slovenske športne zveze Cartrans I proti celovškemu klubu ASK dosegla vsaj remi. Ostali igralci pa so podlegli po ELO-točkah dosti močnejšim igralcem.

Šah – spodnja liga

1. ASK Celovec II	5 4 1 0 31,5
2. Pošta-Celovec II	5 3 2 0 26
3. SB Wolfsberg I	5 4 0 24,5
4. Atus Borovlje I	5 3 1 1 23,5
5. Wietersdorf I	5 2 0 3 21
6. SSZ/Cartrans I	5 3 0 2 19,5
7. VST Velikovec I	5 2 0 3 19
8. Finanz/KDR I	5 1 2 2 17
9. Možberk I	5 1 1 3 15,5
10. Celovec-vzhod II	5 0 2 3 15,5
11. Šentandraž I	5 0 2 3 14
12. Frantschach I	5 0 2 3 11

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Karpov – Kasparov (Sevilla 1987)

5. in 7. partija dvoboja

Po znanih potezih menjalne variante Grünfeldove indijske obrambe je v 5. in 7. partiji dvoboja nastala po 12. potezi belega Lf7: + pozicija, ki je na diagramu.

Beli Karpov je v nadaljevanju, ki je starejšega datuma sicer osvojil kmeta, toda črni Kasparov je za ceno kmeta dobil uspešno protiigro. V obeh partijah je sledilo: 12...Tf7: 13.fg4 Tf1: + 14.Kf1: Dd6 15.e5 Dd5 16.Lf2 Tf8. V 7. partiji je Kasparov nadaljeval 16...Td8 in po 17.De1 De4 18.g5! (odlična-poteza belega, ki zapira črno poljnega lovca in črni je v slabši poziciji) 18...Df5 19.h4 Sc4 20.Kg1 Dg4 21.a4 h6 22.Ta2 hg5 23.Db1 gb4 24.Db3 De6 25.Sf4 Df7 26.Sg6: Dg6: 27.Dc4: + Kh8 28.Tb2 cd4 29.cd4 Dg4 30.Df7 Td4: (žrtev kvalitete, ki pa črnega ne reši slabše končnice) 31.Ld4: Dd4: + 21.Tf2! De5 33.Tf5 De1 34.Tf1 De5 35.Kh1 b6 36.Df4

ŠK Dob/Aich vodi v koroški ligi!

Odbojkarji ŠK Dob/Aich so tudi letos očitno brez resnega nasprotnika, saj po prvih treh kolih zanesljivo vodijo na lestvici z maksimumom možnih točk.

Doslej so premagali moštvo SCA Šentvid s 3:0, Bistrice ob Dravi s 3:1, ta teden pa celovško moštvo Hypo z najvišjim možnim rezultatom 3:0.

Mateja Svet vodi v svetovnem pokalu

Jugoslovanka Mateja Svet (slika spodaj) je začela tudi letošnjo sezono tako, kakor jo je lani končala in sicer z uspehi na prvih tekmovanjih

za svetovnih pokal. V italijanskem Sestrieru sicer ni uspela stopiti na najvišjo stopnico, toda tako v slalomu kakor tudi v superveleslalomu je zasedla drugo mesto. S tema uvrstitvama je zbrala tudi že 40 točk za svetovni pokal, v katerem zdaj vodi.

Vodi pa tudi še po tretji ženski konkurenci letošnje zime, po slalomu v Courmayeurju. Prav pri tem pa so presenetile Avstrijke, saj so zasedle kar tri prva mesta. Zmagala je Anita Wachter pred Ido Ladstätter in Ulriko Maier. Sploh preseneča letos dobra forma avstrijskih tekmovalk, ki so lani šele v zadnjih dveh tekmah slavile prvi zmagi celotne sezone.

V Celovcu bo spet vrhunski rokomet!

Ni še tako dolgo tega, kar je v vetrinjski športni dvorani gostoval svetovni prvak v rokometu, državna reprezentanca Jugoslavije. Tudi v soboto, 5. decembra si bodo gledalci in navijači lahko ogledali izredno zanimivo tekmo, saj bo igrala Avstrija proti ZR Nemčiji.

Ta dvoboj (pričetek ob 19. uri) pa bo hkrati tudi uvod v 7. mednarodni turnir, ki se bo

začel dan kasneje v Celovcu in se nato nadaljeval še v Bärnbachu in na Dunaju. Tako imajo interesi tudi 6. decembra možnost, da si ogledajo kvaliteten rokomet, saj bo tega dne poleg dvoboja Italija – Zvezna republika Nemčija (11.45) še igra svetovnega viceprvaka Madžarske proti Avstriji (10.15). Za Avstrijce zadnja preizkušnja pred svetovnim prvenstvom skupine C.

Boksarski dvoboj v Mladinskem domu

V organizaciji Koroške boksarske zveze bo v nedeljo 13. decembra ob 20. uri v Mladinskem domu primerjalna tekma med Koroško in Štajersko. Za Koroško bodo boksali Franci Wieser (avstrijski viceprvak, ki ima vsega že 35 tekem), Marijan Oraže (16), Rani Radulovič (42), Werner Jaundl (14), Niki Gstettner (16, evropski prvak v kik-boksu), Jonni Mehmir (3), Novica Kočur (2) in profesionalni boksar iz Zaira (110).

Vstopnice za to tekmo v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva bodo stale 60 šilingov, v predprodaji pa 50. Prisrčno ste vabljeni, da pridete spodbujati tudi naša dva slovenska rojaka Wieserja in Oražeja.

TERMINI

NAMIZNI TENIS

Četrtek, 3. 12.: Kelag Celovec – NTK Celovec I (Kelag, 19), DSG Borovlje – ZSM Skocijan (župnišče, 19), Podkarnos – Sele IV (Felsberger, 19).

Petek, 4. 12.: HSV Celovec – NTK Celovec 2 (Kelag, 19), Bekštanj – Sele I (Sola, 19), Sele II – ASC Celovec (farni dom, 19).

Sobota, 5. 12.: Sele (mladinci) – Grebinj (farni dom, 17).

ŠAH

Četrtek, 3. 12.: finale v pokalu SSZ – Kolter: Gallob; za 3. mesto igrata Hoti – Lukan (pri Korenu, 19.30).

Sobota, 5. 12.: SSZ Posojilnica Celovec – Liebenfels I (pri Korenu, 15).

ROKOMET

Sobota, 5. 12.: Avstrija – ZR Nemčija (Vetrinj, 19).

Nedelja, 6. 12.: Avstrija – Madžarska (Vetrinj, 10.15), ZR Nemčije – Italija (Vetrinj, 11.45).

Aktualno stanje: Po 18. partiji je stanje spet izenačeno, se pravi da imata oba igralca po 9 točk. Kasparovu kot branilcu bi tak neodločen rezultat zadostoval.